

• UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
• GLAVNI UREDNIK SLAVKO
BEZNIK • ODGOVORNI URED-
NIK GREGOR KOČLIJAN • TEL.:
UREDNIŠTVO IN UPRAVA 21-90.
GLAVNI UREDNIK 24-75 • TE-
KOČI RACUN PRI NARODNI
BANKI V KRANJU 607-11-1-135.

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Reorganizacija Zavoda za spomeniško varstvo

V Kranju je bil pred približno letom dni ustanovljen okrajni Zavod za spomeniško varstvo. V sodelovanju z muzejem v Kranju in drugimi gorenjskimi muzeji je zavod opravil vrsto pomembnih nalog na področju varstva kulturnih in drugih spomenikov na Gorenjskem.

Nove uredbe o zavodih za spomeniško varstvo pa predvidevajo ukinitve okrajnih zavodov za spomeniško varstvo in ustanovitev občinskih in medobčinskih zavodov. Pri prvih pogovorih o reorganizaciji kranjskega Zavoda za spomeniško varstvo se je izkristaliziralo mišljenje, da se v Skofji Loki ustanovi občinski zavod, ker imajo tu vse pogoje za obstoj in uspešno delo takega zavoda in so že doslej na področju spomeniškega varstva dosegali lepe uspehe. V Kranju pa bi imel sedež medobčinski zavod, ki bi skrbel za spomenike na področjih preostalih štirih gorenjskih občin.

O teh predlogih bodo v bližnji prihodnosti razpravljali na sejah občinskih ljudskih odborov in okrajnega ljudskega odbora.

Vloga SZDL v luči nove ustave

SZDL — MOBILIZATOR IN ORGANIZATOR TEŽENJ IN POTREB OBČANOV PRI RAZPRAVLJANJU IN ODLOČANJU O PROBLEMIH KOMUNALNE SKUPNOSTI — ZA HITRO IN PRAVILNO OBVEŠČANJE OBČANOV SE TRI RADIJSKE POSTAJE V OKRAJU

Kranj, 5. januarja — Osnutek nove ustave nalaga Socialistični zvezi delovnega ljudstva še pomembnejše naloge v družbenem življenju. Organizacijske oblike, nakazane na V. kongresu SZDL Jugoslavije in smernice v osnutku nove ustave si utirajo pot v praktično življenje. Zbori proizvajalcev morajo posredovati svoje misli pri današnjih izkušnjah o delitvi čehodka in izdelave ustreznih pravilnikov v gospodarskih organizacijah.

Take so bile nekatere osnovne ugotovitve na današnjem posvetovalnem predsedništvu občinskih odborov SZDL iz našega okraja. Pogovorili so se o tem, kaj nalaga tem organizacijam nova ustava in kakšno je dejansko stanje po naših krajih.

Kot je uvodoma omenil predsednik OO SZDL Martin Košir, osnutek nove ustave daje SZDL dokaj pomembnejše mesto. Gre za to, da mora SZDL še aktivneje kot doslej zbirati, usposabljanje in pripravljati državljane, da preko ustreznih organizacij neposredno rešujejo svoje probleme in s tem tudi probleme ožje ali širše skupnosti. Predlog ustave določa, da

je naloga članov SZDL, da razpravljajo o delu raznih organov ali posameznikov, da so razni samoupravni organi dolžni obvestiti člane SZDL pred važnejšimi odločitvami, da član SZDL ne sme biti klican na odgovornost zaradi izrečenih misli o delu posameznikov in organizacij in podobno. Skratka kot predvideva predlog nove ustave, bo morala SZDL postati resnični mobilizator in organizator kot osrednja vodilna sila socialističnih teženj pri uresničevanju potreb občanov.

Te smernice pravzaprav niso povsem nove, zakaj že V. kongres SZDL je nakazal take naloge. Spritno tega so predsedniki občinskih odborov SZDL na današnjem posvetovalnem že lahko govorili o konkretnih uspehih in določenih težavah pri uresničevanju teh nalog. Delo v sekcijah še ni dobilo pravih oblik. Tako je v kranjski občini 61 sekcij, v jesiški 36 itd. Marsikje so to bolj komisije, se pravi stalni krog ljudi in ne organizator širših plasti občanov, ki naj bi razpravljali o posameznih problemih. Različne so tudi izkušnje o stikih med občinskimi odbori in njihovimi krajevnimi organizacijami. Ta je marsikje še preozek.

Tudi nekatere krajevne organizacije SZDL so v tem času že pokazale določene slabosti in seveda tudi prednosti. Pri tem je posebno vprašanje — razvijanje dejavnosti SZDL na vasi oziroma v najnižjih organih — v podružnicah. Določene komisije bi morale razviti več iniciativ in bi naj pretresale določene lokalne pojave in probleme ter dajale predloge za njihovo konkretno reševanje.

Tisk in radio postajata močno sredstvo pri obveščanju in s tem tudi pri mobilizaciji državljanov za reševanje določenih problemov. Pri nekaterih primerih, zlasti pri tovarniškem tisku, gre še za ostanke administrativnih teženj, ki ovirajo svobodo informacij. Toda to so osamljeni pojavi. V glavnem

so se vse oblike informacij močno razširile in imajo vse pomembnejšo vlogo. V kranjski občini ima že 10 krajevnih odborov SZDL svoja glasila, svoje glasilo ima njihov občinski odbor, isto je na Jesenicah. Da bi še povečali možnost hitrega obveščanja bi bilo dobro če bi v prihodnje ustanovili v okraju tri radijske oddajne postaje, in sicer v Trzinu, na jesiško-radovljiškem ter v kranjsko-škofjeloškem območju.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik Tito na Brdu

Kranj, 5. januarja — Danes okoli 15.40 je skozi Kranj poteval predsednik republike Josip Broz Tito. Prišel je v Brionov in bo nekaj časa preživel na Gorenjskem. Predsednik republike je v spremstvu svoje soproge odpoval na Brdo.

Pred izrednim občnim zborom Zbornice in OZKZ Kranj

Nič več po dveh tirih

ZARADI POMANJKANJA KADROV IN PREVELIKIH STROSKOV NAJ BO UKINJENA OZKZ KRANJ — UTRDITI JE TREBA ZBORNICO ZA KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

Ze ob ustanovitvi Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo kranjskega okraja ob obstoječi OZKZ Kranj se je pokazalo, da se bo delo v obeh organih ponavljalo, kar bo imelo za posledico precejšnjo finančno obremenitev kmetijskih organizacij, ki bi bila spričo pomanjkanja strokovnih kadrov za oba organa še toliko bolj občutna. Prav zaradi tega je v zadnjem obdobju prišlo do posredne združitve, ki naj bi jo izredni občni zbor, ki bo v četrtek (11. januarja), spričo koristnosti za nadaljnji razvoj na področju kmetijstva samo še formalno potrdil.

Oba organa sta se že septembra lani, brž ko sta se preselila v nove prostore, kadrovske spojila. OZKZ je od tedaj praktično prenehala z delom in reševala le še najnujnejše zadeve, medtem ko se je Zbornica za kmetijstvo in gozdarstvo kadrovske okrepila in ima doslej zasedena vsa delovna mesta razen praviškega. Predsedstvo OZKZ je zaradi tega tudi sklenilo, da naj kmetijske

zadruge vplačajo le polletno članarino in predlagalo izredni občni zbor, ki naj bi likvidiral OZKZ. Ta predlog bo prav gotovo iz že omenjenih razlogov zavojen in bo imel za posledico nekatere spremembe v sedanjih organih Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo, kot tudi to, da se bodo morale kmetijske zadruge neposredno včlaniti v Glavno zadrugo zvezo LRS, razumljivo po prostovoljni odločitvi organov zadrug.

Z ukinitvijo OZKZ pa bo morala Zbornica razen sedanjih nalog s tehničnega, organizacijskega in drugih področij, sprejeti še številne nove naloge. Zbornica bo morala predvsem spremlja-

ti in analizirati vsa družbenopolitična dogajanja na vasi, odnose, v katere stopa zasebni kmetijski proizvajalec z zadrugo, skrbeti za večanje lastne proizvodnje kmetijskih zadrug in pomagati krepiti samoupravljanje v kmetijskih zadrugah. Vse te naloge pa bo Zbornica lahko z uspehom opravljala le, če bo imela dovolj pomoči pri organizacijah SZDL, predvsem krajevnih, ki bi morale tesno sodelovati z zadrugo ter ji nuditi vse politično podporo pri njenih naporih za ustvarjanje socialističnih odnosov na vasi. Zbornica je že v dotedanjem kratkem obstoju uspevala prav takšno sodelovanje (Nadaljevanje na 2. strani)

Nov aktiv Ljudske mladine

Po občinski konferenci Ljudske mladine v Trzinu so krepko prišli za delo. Vse akcije, ki jih prirejajo v teh dneh, pa nedvomno sodijo v pospešeno delo vse

gorenjske mladine, ki bo v tem mesecu dočakala kongres z novimi delovnimi uspehi. Na konferenci v Trzinu so ugotovili med drugimi tudi to, da je delavka mladina v tovarnah in drugih gospodarskih organizacijah premalo seznanjena z gospodarskimi problemi. Nedvomno je to dokaj hiter problem. Prav zato so se v Trzinu odločili in v zvezi s temi vprašanji obiskali vse aktivne Ljudske mladine v tovarnah. Ob teh obiskih so ugotovili, da vodstva mladinskih organizacij premalo razmišljajo o teh vprašanjih. S problemi sta v mnogih gospodarskih organizacijah seznanjena največkrat le predsednik in sekretar, v manjših podjetjih pa zgolj predsednik. Ugotovili so tudi, da je bila pomoč članov organizacije Ljudske mladine, ki delajo v organih samoupravljanja, doslej premajhna. O vseh teh vprašanjih bodo razpravljali prihodnjo sredo na plenarnem občinskem komiteju.

Eden od pomembnih uspehov, ki so jih dosegli po konferenci, bo tudi ustanovitev aktivna Ljudske mladine v Križah. Ustanovitev aktivna bo združena s sprejemom novih članov. Novi aktiv bodo ustanovili v prihodnjih dneh, in sicer v počastitev VII. kongresa. — J. K.

SELCA — Okoli 300 kubikov zemlje je zdrvelo v dolino in zasulo pritičljivi dvehi

Preplah v Selški dolini

Zemeljski plaz je ogrozil tri hiše

SELCA, 5. JANUARJA — PRED TREMI DNEVI, 3. JANUARJA, DOPOLNE JE PREBIVALCE SELC IN OKOLSKIH NASELJI PRESENETILO TULJENJE SIRENE. ALI KJE GORI? NE, ZEMELJSKI PLAZ SE JE UTRGAL V SELCAH NAD HISA MI ST. 57, 58 IN 59. MED DOMACINI JE NASTAL PREPLAH. VSE SKUPAJ NI TRAJALO NITI POL URE. TODA RAJE PRISLUHNI MO, KAJ SO POUVEDALI PRVI OCIVIDCI.

Prva hiša, ki je bila v nevarnosti, last Cirila Debeljaka. Njegova žena Ivanka Debeljak, ki je prva opazila zemeljski plaz, je takole povedala: »Najprej sem mislila, da nekdo s hriba vleče hlobo, ko sem prišla iz hiše. Nato sem nesla skledo nazaj v hišo in se takoj vrnila. Tedaj je že zemeljska masa drvela z vso močjo mimo hiše. Plaz je nosil kar stoječe dreve.«

V največji nevarnosti je bila prav gotovo hiša št. 57 last Milana Reška. 63-letna Jerica Reškova, ki je tudi med prvimi opazila zemeljski plaz, je vedela povedati tole: »Bila sem zunaj in se mi je zdelo dokaj nenavadno, zakaj teče mimo hiše v studencu tako umazana in blatna voda. Čez slabih deset minut je drselo z zemeljske gmoje mimo hiše prvo drevo. Tako sem bila razburjena in prestrašena, da nisem vedela, kaj se dogaja. Šla sem iz hiše, da bi se rešila. Edina sreča, da se je plaz obrnil v drugo smer in da hiše ni porušil. Odnesel je samo stranišče in načel vogal. Voda je vdrila v kletne prostore in v pritičje, prav tako tudi

zemlja. Dve noči nisem zatislila očesa.«

Da, to se je zgodilo 3. januarja ob 9.30 uri dopoldne, približno ob 10. uri pa se je plaz že ustavil. Jerica Reškova nam je še povedala, da je bil zadnji zemeljski plaz v Selcah 1922. leta in da je podoben plaz doživela, ko je bila stara 5 let. Toda takrat je bil precej hujši, saj jim je odneslo kar pol hiše. Pri Debeljakovi hiši je plaz to pot zasul skedenj, pri Mohoričevi pa je odnesel drvarnico in zasul hišo v pritičju. Zadržna stena hiše pa je tudi večkrat počena.

Gasilci so bili prvi na kraju nesreče in so hiteli reševati. O tem nam je pripovedoval predsednik prostovoljnega gasilskega društva iz Selc Franc Benedik: »Bil sem ravno pri čevljarju, ko me je o nesreči obvestil Adolf Mohorič. Odprl sem siren. Člani našega društva in drugi ljudje so bili takoj na kraju nesreče. Prvi dan jih je pomagalo reševati okoli 50, ponoči pa jih je deževalo 6, drugi dan jih je prihitelo na pomoč 29 in danes jih je odin (Nadaljevanje na 2. str.)

Zdravstvena vzgoja na Gorenjskem

Programe prilagoditi potrebam

DOBER VZGLED NA ŠTEFANJI GORI — NAJVEČ USPEHOV V KRANJSKI OBČINI

Na Gorenjskem je zdravstvena vzgoja dosegla doslej že zelo vidne uspehe, saj je s svojimi tečaji, seminarji in predavanji zajela širok krog prebivalcev in prodrla v naša najbolj oddaljena naselja. Kljub temu je potreba po zdravstveni vzgoji prebivalstva še vedno precejšnja in ji bo zatorej tudi v letošnjem letu potrebno posvetiti kar največ pozornosti. Pred kratkim je bilo v ta namen pripravljeno posvetovalje, na katerem so se predstavniki občinskih odborov Rdečega križa pogovorili s predstavniki okrajnega odbora RK in drugimi zainteresiranimi čimiteji o programih zdravstvene izobraževanja v letošnjem letu.

Pred leti se je zdravstvena vzgoja odvijala po enotnem programu, ki ga je izdelal jugoslovanski Rdeči križ. Vendar se je vedno bolj kazala potreba, po tem, da so ti programi prilagojeni potrebam posameznih področij in interesom njihovih prebivalcev. Prav tu lahko veliko pomagajo novoustanovljeni zdravstveni centri, ki bodo s pomočjo celotne zdravstvene službe izdelovali analize zdravstvenega stanja po posameznih področjih in tako nakazovali smer, po kateri naj se odvijata zdravstvena vzgoja. Le tako pripravljene tečaje in seveda predavanja bodo lahko koristni, aktualni in zanimivi. Pokazalo se je tudi, da 60 do 70 urni tečaji, ki so bili doslej dokaj pogosta oblika vzgoje prebivalcev, niso vedno najbolj primerni. Zaradi zaposlenosti so prijavljeni tečajniki težko obiskali prav vsa predavanja. Zato bodo komisije za zdravstveno vzgojo v prihodnje pripravile še več monokursov in predavanj. Posebna predavanja naj bi ne bila le ob raznih tednih (n. pr. Teden boja proti tuberkulozi, Teden bo-

ja proti alkoholizmu itd.), ampak naj bi bila pripravljena sistematično glede na potrebe na terenu in o temah, ki prebivalce zanimajo. Prav zaradi tega bi pri usmerjanju vzgoje lahko veliko pomagale krajevne organizacije, ki najbolj poznajo razmere v svojih krajih.

Razen tega, da je v programih zdravstvene vzgoje vrsta standardnih tem (o raku, alkoholizmu, spolni vzgoji, negi dojenčkov itd.), bo treba najti vidno mesto tudi za predavanja o pravilni prehrani, saj je prav na tem področju pri nas še veliko perečih problemov. Prav tako ljudje z zanimanjem poslušajo predavanja o komunalni ureditvi naselij in to, kar slišijo, potem tudi radi uredijo v svojih krajih.

Zelo bi bilo zaželeno, da bi

predavanja in tečaje v večji meri obiskovali tudi mladinci in moške, saj je zdravstveno izobraževanje postalo skoraj izključno samo stvar žena. Menda so edina izjema mladi moške v Stefanji vasi, saj so tečaj Rdečega križa obiskovali prav v istem številu kot dekleta in žene. Predavanja so poslušali z velikim zanimanjem in pri njih aktivno sodelovali s postavljanjem vprašanj o stvareh, ki so jih še posebno močno zanimale. Tako je še pred koncem tečaja ena izmed žena na primer lahko pohvalila svojega moža, da se je zelo dobro izkazal pri povijanju dojenčkov. Upajmo, da o moških s Stefanje vasi ne bo več dolgo potrebno govoriti kot o izjemah, ampak bodo njihovu zgledu sledili tudi drugi. (Nadaljevanje na 2. strani)

OBRAZI IN POJAVI

Vse kaže, da imamo to lastnost malce prirojeno. Ze triletni Janez trdi, da je sosedov kruh boljši kakor domači, čeprav je prvi ržen in drugi pšeničen. Ta misel raste z Janezom in v kasnejših letih zamenjajo kruh druge stvari...

Zakaj pravzaprav gre? Za čisto preprosto stvar, za naše pogosto mišljenje, da je vse, kar pride preko državnih meja boljše. Bodimo odkriti! Nibče ne trdi, da nekateri naši domači izdelki po kvaliteti res ne zaostajajo za tujimi. To je glede na objektivne in subjektivne pogoje

tudi razumljivo. Toda izjem ne smemo in ne moremo posploševati.

Napisil z označbo tujih držav so postali že nekakšna trgovska reklama. Lističi z živopisnimi črkami »uvoženo blago« so pogosto sestavni del naših izložb. Za temi napisil pa se ne skrivajo lahko samo kvalitetno, temveč tudi nekvadratno blago. Toda zadnje potrošniški dokaj pogosto prezremo. Ljudje ob

smo jim vzeli iz rok orožje in v svoje zadožčenje ponovno ugotovili, da je uvoženo.

Taki smo torej in tako je naše mišljenje. Toda če nam bo kdo očital, da nimamo lastne presoje, bomo užaljeni. Vendar imamo nasproti tujih tako trditve dokaze. Samo označba tuje države res ne more odtehtati vsega. Ljudje so sicer res različni, nekateri vidijo le

MADE IN...

razpravljajo o tem in onem predmetu radi primaknejo še besede — in uvoženo je. Tako je vse videti, kakor da so samo te tri besede merilo kvalitete. Če pa nam prijatelji negativno ocenjujejo kupljeno blago, jim ugotovitev »pobijemo« besedami »uvoženo je le«. S tem

lasten, drugi pa spet samo sosedov sardovjak. Obolji pa vedo, da bo naša letina odvisna tudi od vremena in ne samo od lastništva sardovjaka. Tako tudi blago ne more uživati neomejen sloves samo zato, ker je izdelano za našimi mejami. J.P.

Pred 20 leti v Dražgošah

Cankarjev bataljon je iz poljan-
ske vstaje izšel močno okrepljen z
novimi borci iz Poljske doline.
31. decembra 1941 je prisel v
Dražgoše. Stel je okoli 200 mož.
Bival je od 1. do 9. januarja 1942
v osvobojenih Dražgošah, ki so jih
borci in vaščani prekrstili v
»Dražgoško republiko«. Od 9. do
11. januarja je imel Cankarjev
bataljon tu največjo bitko, kar jih
je bilo tedaj v Sloveniji. Nemci
so tri dni z veliko premočjo in z
uporabljanjem vseh sredstev po-
kušali zavzeti partizanske polo-
žaje, vendar jim ni uspelo. Can-
karjev bataljon je imel svoje po-
ložaje na približno 3 km dolgi črti,
od »Bičkove skale« na grehenu do
Slemenca in do zaselka Peči. Nato
na pod vasjo do zaselka pri cerkvi
in naprej do strmin Dražgoške
gore.

Bitka je trajala tri dni. Nemci
so uporabljali tone in iz vasi
proti Dražgošam. Te krogle so že
rudno bruhalo topoveke krogle
med borbo zažgale več hiš. Ne-
gratata je vletela v hišo — polno
partizanov, se zapelila v zid na
zapečkom in ni eksplodirala. V
drugem primeru je granata zadela
mitraljeza Zajca izpod Rašice
naravnost v prsi. Pri Novaku na
južni strani Dražgoš in na Križu
so fašisti postavili težke mitralje-
ze, ki so vodoravno usilali svin-
čenke v Dražgoše. S topovi in
težkimi mitraljezi so poskušali
partizane paralizirati in omogo-
čiti nemškim enotam, ki so priti-
skale na vsej črti, da čimprej in
čim uspešneje vdero v Dražgoše.
Njihovo prizadevanje dolgo časa ni
rodilo uspeha.

Cim bolj se je razvnel boj in
rastle pritisk nemških odredov na
Dražgoše, tem bolj so se prosto-
voljno vanj vpelali tudi Dražgo-
šani, ki prej v borbi niso sodelo-
vali. Pripravljali so zaklone iz
kamenta, nosili municijo in hrano
na položaje. Ponekod so starčki,
stare in otroci, ki so se umaknili
v kleti, celo molili za zmago par-
tizanov.

Tretji dan so Nemci še huje
pritisnili na Dražgoše, zlasti pri
zaselku Jelenščah. Končno so pro-
dri čez Površnico in se po grapi
med zaselkom Peči in Slemenom

prebili do hiš na Jelenščah in s
tem prišli za hrbet Bičkovega vo-
du, ki se je zato moral umakniti
na vrh Jelovice. Ta vod se je
namreč najdlje upiral Nemcem na
skali Jelenci, ki je nato dobila ime
»Bičkova skala«, po komandirju
voda Francu Bičku, ki je na tej
skali vodil borbo. Ko pa so Nemci
zavzeli Jelenšce, so začeli od vrha
močno pritiskati na zaselek Peči.
Ustavil jih je naš rezervni vod, s
katerim je razpolagal še štab ba-
taliona.

Tudi na ostalih sektorjih je
trajala bitka od opoldne do večera
v zelo težkih pogojih, iz neposred-
ne bližine, iz hiše v hišo, ob
eksplozijah topovskih granat in
bomb in neprestanem ropanju
težkih mitraljezov.

V mraku konec tretjega dneva
so se partizani morali pred pre-
močjo umakniti na Dražgoško
goro. Z njimi je šlo na Jelovico
tudi mnogo domačinov.

BELEŽKA

ZA KVALITETO DELA GRE...

Čakalnica ambulante je bila —
kot običajno — polna. Vsak novo-
došli pacient je zaskrbljeno pogle-
dal po zasedenih stoli in se
končno sprijaznil s tem, da bo pač
treba precej časa stati. Tudi mene
je to moreče vzdruže potisnilo
skoraj nazaj k izhodu, toda ne-
usmiljeni zobobol me je prisilil,
da sem vdano počakal.

Kmalu se je pojavila prijazna
asistentka. Razločni »naslednji na-
prej« je nekje v kotu dvignil plaš-
no mladenco, ki se je z obnavlja-
jočimi koraki usmerila proti ordi-
naciji. Kot da bi iskala rešitve pri-
nas, se je še enkrat ozrla po ča-
kalnici in vstopila v ambulanto...
In ni še minilo pet minut — že
je bila gotova; razumljivo, zdrav-
nikom se mudi, vedno prihajajo
novi in novi pacienti. Prišla je
tudi debelušna ženska, precej zgo-
vorna, ki je nehoti vzbujala no-
zornost in v čakalnici je postajala
vse bolj živahna. Poleg mene je
bil prazen stol: sedla je in se takoj
vmešala v pogovor skupine v kotu:

»Veste kaj hodim semkaj že od
pomladi na? Sedaj ni gotovo; pa
ne mislite, da imam tako zanič
zobe. Ne, le plombe ne držijo in
mi kar zraven njih gnije zob na-
praj.«

»Saj ni čudno,« pravi druga, »če
pa tako hitro, ker so sedaj pla-
čani po učinku.« »Res, nič ni čud-
nega, če morajo tako hiteti, saj
ima danes že vsak otrok piščave
zobe in je zato vedno polna am-
bulanta,« je skušal prileteti moški
opravičevati zobozdravnike. Toda
ženske niso odnehale:

»Ko je bila še privatna praksa,«
je nadaljevala zgovorna ženska,
»sem hodila v Ljubljano poprav-
ljat zobe. Oh, kako lepo je delat!
Če me je preveč bolelo, je pa od-
nehal; sedaj pa vrta in vrta, člove-
ke pa stoka in se poti na stolu,
da je joj; niti malo ne odneha,
da bi se zob ohladil...«

»Draga Ruth« in kamniški maturantje

Za Kamničane je sleherni gle-
dališko delo, ki ga pripravijo sami,
pomemben dogodek. Tako so kam-
niški maturantje tudi letos, zvesti
bogatom tradiciji, pripravili ko-
medijo DRAGA RUTH. Delo je
režiral Angel Arčon iz Mestnega
gledališča v Ljubljani. Zasedba
vlog je bila dokaj dobra. Nastopili
so: Ivan Kepić, Frida Petrič, Ma-
rija Trbižan, Tatjana Matjašič in
drugi. Prikupna komedija je Kam-
ničanom ugajala in pravijo, da si
jih še žele.

Ljudje in dogodki

Zadnji dogodki v Libanonu
kažejo, da velike sile še niso
dvignile rok od vmešavanja na
Bližnjem vzhodu, ki je bil dalj
časa v preteklosti vir dobrih
zaslužkov s svojimi zalogi
»tekočega zlata«. Britanske obo-
rožene sile so na prehodu v novo
leto razglasile stanje pripravlje-
nosti na arabskem vzhodu in to
je bil znak, da je Velika Brita-
nija »z dušo in telesom« vmeša-
na v državni udar v Libanonu.
V sosedni Siriji so časopisi ostro
obsodili britansko podporo des-
ničarski skupini, ki je bila vme-
šana v državni udar. Hkrati so
obavili sporočila o premikih
britanskega vojnega ladjevja, ki
je plulo v b'žini, polno voja-
kov in razstreliva. Ta poteza je
imela namen zastrašiti, če že ne
vplivati na potek dogodkov v
Libanonu.

Kako je prišlo do državnega
udara v Libanon? Po skupščin-
ski razpravi v libanonskem nar-
lamentu se je državni udar v
Libanonu začel, ko sta dva ka-
petana s 40 vojakov in osmimi

tanki v nedeljo zjutraj obkolila
libanonsko obrambno ministr-
stvo. Državni udar pa ni imel
podpore pri ljudeh. Zarota je
bila preprečena, lahko pa bi po-
vzročila hude posledice, če je ne
bi v nekaj urah zatrli. Številni
dokazi namreč kažejo, da je bila

To so dokazale nekatere poznej-
še preiskave, saj so pri ujetih
»upornikih« našli radijske po-
staje, večje količine orožja, stre-
liva in druge vojaške opreme.

Kakšno je bilo politično ozadje
državnega udara? Od kod so
uporniki dobivali pomoč in pod-

podpore iz tujine. Če ne bi bilo
tako, potem bi bilo malo verjet-
nosti, če bi skupina ljudi posku-
šala napraviti državni prevrat.
Libanonski državni voditelji so
prepričani, da je pri vojaškem
udaru bilo zapletenih v zaroto
več tujih držav.

Silvestrovanje v tankih

Velika Britanija neposredno za-
pletana v pripravah prevrata.
Ze »sprehodi« britanskega vo-
jnega ladjevja po morjih arabs-
kega sveta nakazujejo, kakšne
namene je imela Velika Brita-
nija v libanonski aferi. Ni no-
benega dvoma, da so premiki
služili za odvratanje pozornosti
arabskih držav na dogodke, ki so
se začeli v libanonskem glavnem
mestu.

Po uradnih virih so ta poskus
državnega prevrata označili kot
pravo norost. Libanonska vojska
je bila v nekaj urah popoln go-
spodar polčaja. Vendar kljub
temu ni treba prezreti, da so
državni udar skrbno pripravljali.

Pri upornikih so našli in za-
plenili listine, ki kažejo, da so
si uporniki razdelili politične in
vojaške položaje. Ljudje, ki so
jim organizatorji upora poverili
oblasti po svojih nazorih in po-
litičnih stališčih, zagovarjajo fa-
šistične ideje. Ze to, da so bili
člani Populistične stranke v so-
sednjih državah v pripravi-
nosti, zgovorno kaže, da je šlo za
zaroto širšega obsega. Zasluga
libanonskih oblasti je, da zarota
zaradi odločnosti vlade ni mogla
zavzeti širšega obsega in je bila
pravočasno zatrta.

Zdravko Tomažej

SELCA — To so bili prvi očividci, ko se je utrgal zemeljski plaz

Obiskali bodo bratsko republiko

Lansko leto so nekdanji izse-
ljenci s Stajenske obiskali Srbijo,
da bi ob 20-letnici izgnanstva po-
zdravili tiste, ki so jih leta 1941
sprejeli z ljubeznijo in z vso po-
zornostjo. Vlak BRATSTVA IN
ENOTNOSTI jih je odpeljal med
tiste, s katerimi so dolga štiri leta
delili dobro in slabo.

Ker je tudi na Gorenjskem mno-
go takih izgnancev, bi bilo prav,
da bi tudi Gorenjci po 20 letih
obiskali tiste, ki so jim pomagali
prenašati vojne tegobe.

V okviru sekcije za izseljence
pri Okrajnem odboru ZB Kranj
je bil v Kranju osnovan priprav-
ljalni odbor z namenom, da bi or-
ganiziral obisk nekdanjih gorenj-
skih izseljencev v bratsko repub-
liko Srbijo. Gorenjski izseljenci,
ki jih je prvi transport iz Sentvi-
dla odpeljal iz domovine, so bili v
glavnem v Valjevu, manjše sku-
pine pa še v nekaterih drugih
krajih. Zato bi bil ta obisk na-

menjen Valjevu in seveda tudi
drugim krajem. Obisk je predvi-
den za september mesec 1962, in to
za valjevski občinski praznik. Za
to priložnost bodo nekdanji iz-
seljenci pripravili tudi kulturni
program. Potrebne stike bodo
obiskovalci lahko navezali s srbs-
kimi tovariši v mesecu maju, ko
bo večja skupina iz Srbije obiskala
Slovenijo in tudi Kranj.

Zaželeno bi bilo, da bi se tega
obiska udeležili po možnosti vsi
nekdanji izseljenci z Gorenjske. V
zvezi s to akcijo naj zainteresi-
rani zasledujejo objave v Glasu!

Programe prilagoditi potrebam

(Nadaljevanje s 1. strani)
dili mladi moške in fantje tudi
po drugih gorenjskih krajih.

V zadnjem času se pojavljajo
nekateri težave v zvezi s finan-
siranjem zdravstvene vzgoje. Do
lanskega leta so bila sredstva v
ta namen zagotovljena v okraj-
nem predračunu, ko pa so bile
te obveznosti prenesene na ob-
čine, ni bilo povsod dovolj razu-
mevanja za to dejavnost in zato
tudi potrebnih sredstev ne. Tudi
letos ne kaže povsod najbolje,
kljub temu pa občinske komisije
za zdravstveno vzgojo upajo, da
bodo v predračunih občin upo-
števana tudi sredstva — potrebna
za izvedbo sprejetega programa
dela.

Naj omenim še to, da je bilo
doslej na področju zdravstvene
vzgoje največje opravljenega v
kranjski občini, kjer pri ObO RK
deluje izredno delavna komisija.
Tudi ostale občinske komisije de-

lajo vedno bolj samostojno,
okrajna komisija pa jim pomaga
z nasveti in izkušnjami. — M. S.

Zemeljski plaz je ogrozil tri hiše

(Nadaljevanje s 1. strani)
stranjevalo zemljo in les kakih
25 ljudi. Po izjavi strokovnjakov
je zdrselo v dolino okoli 300 ku-
bikov zemlje, ki je nanesele okoli
20 kubikov lesa. Gmočna škoda
je precejšnja, vendar še neoce-
njena. Človeških žrtev ni bilo.
Zakaj je prišlo do zemeljskega
plazu še ni znano. Delavci, ki po-
magajo pri reševanju menijo, da
se bo z bližnjega hriba utrgalo
še nekaj zemlje. Vendar posebne
nevarnosti ni več. Ljudje so lah-
ko zdaj mirni. Dežurni gasilci pa
so vseskozi budni in pripravljeni
v vsakem trenutku pomagati.

M. Zivkovič

Sporočamo, da nas je za vedno zapustil naš
dragi sinček

FRANCI MURAJA

Pogreb bo iz hiše žalosti Planina 20, Kranj na
kranjsko pokopališče.

Kranj, 5. januarja 1962

Zalujoči: očka, mamica, bratec,
stara mama, stari oče
in ostalo sorodstvo

DELO V NOVIH POGOJIH

Prva stvar, ki ji moramo v pri-
hodnje posvetiti čimveč pozornosti,
je družbeno upravljanje, ki naj
v naši socialistični družbi
tvori bistvo novih odnosov.

Predvsem naj bi organizacije
Rdečega križa sodelovale pri druž-
benem upravljanju v zdravstvu,
socialnem varstvu in na področju
vzgoje in šolstva. Skrb za to je
bila doslej vse premočno sistema-
tična. Sicer smo na raznih posve-
tih in sejah določali številne tova-
riše za razne svete, komisije in
upravne odbore, nismo se pa po-
tem več zanimali, če je bila ta
izbira pravilna. Nismo zahtevali,
da bi ti člani najrazličnejših orga-
nov od časa do časa poročali o
svojem delu, še manj pa smo sto-
rili za to, da bi jim pomagali v
raznih težavah in ob problemih,
na katere so naleteli v teh orga-
nih. Tako so ti posamezniki v teh
organizacijah največkrat predstavl-
jali le sami sebe, le svoja stališča
in poglede na določene stvari in
ne-organizacijo RK kot celoto.

Prav tako bo v prihodnje treba
prilagoditi dejavnost naših osnov-
nih organizacij delu stanovanjskih
skupnosti in drugih družbenih or-
ganizacij. Prav v stanovanjskih
skupnostih dobi delo RK konkre-
tne oblike.

Dasi na splošno še ne govorimo
o krajevnih skupnostih, je delo
RK tudi na vasi izredno važno in
ga moramo prištevati prav tako
med prve naše naloge. Tu je treba
predvsem nuditi pomoč ljudem,
ki so zaposleni v industriji in po-
magati pri delu vaški mladini.

Druga — prav tako pomembna
naloge Rdečega križa v prihodnje
bo skrb za zdravstveno prosvet-
ljevanje in vzgojo prebivalstva na
splošno in na posameznih področ-
jih, še posebej pa v boju proti
tuberkulozi, proti alkoholizmu, pri
negi bolnika na domu, v boju za
preprečevanje nesreč, za zdravo
prehrano prebivalstva, sodelovanje
pri malih asanacijah in podobno.

Nagel razvoj našega gospodar-

stva, vedno večji obseg zdravstve-
ne varstva v okviru socialnega
zavarovanja in zavarovanja kmeč-
kega prebivalstva — vse to bo še
povečalo zahteve v zvezi z zdrav-
stvenim varstvom. Hkrati pa so-
dobni koncepti terjajo in bodo
terjali od organizacije RK novo
vsebino, zlasti pa nove metode
dela. Pozorno bomo morali spre-
mljati nagel proces družbeno-poli-
tičnega razvoja in mu prilagajati
svoj način dela. Sprito tega pri-
laganja splošnim potrebam okoli-
ce in vsklajevanja dela organizacij
RK z ostalimi družbenimi raz-
vojem je še posebno važno skrbno
pripraviti program za razne te-
če in seminarje in druge oblike
vzgojne dejavnosti.

Najvažnejše področje dejavnosti
RK pa bo še zmeraj skrb za pravi-
lno varstvo matere in otroka;
skrb za zaposlene matere in nji-
hovo varstvo pri delu, skrb za
novorojenčke, za vzgojo deklet in
fantov, skrb za življenje v družini,
še posebej pa za zdravstveno

vzgojo mladih deklet kot bodočih
mater.

Uspešno reševanje zdravstvenih
problemov je tesno vezano tudi
z določenimi socialnimi nalagami.
V preteklih letih je socialno delo
v organizacijah RK obstajalo v
razdeljevanju materialno-socialne
pomoči ljudem, ki so bili zdrav-
stveno ali socialno ogroženi. Nova
načela socialne dejavnosti se zato
v organizaciji RK, predvsem pa
v osnovnih organizacijah, le pre-
pocasi uveljavljajo. Pomoč ogo-
roženemu ali njegovi družini naj bi
bila odslej zlasti v tem, da pri-
vede določene posameznike oziro-
ma družine do tega, da aktivno
sodelujejo pri izboljšanju osebnih
in družinskih razmer. Zato bo po-
globljeno sodelovanje RK pri na-
daljnjem razvijanju služb izredno
važno in potrebno. Predvsem bo
potrebno sodelovanje organizacij
RK z organi socialnega varstva.
Nujno bo tudi sodelovanje s so-
cialnimi centri, ki jih bo potrebno
ustanoviti tudi na Gorenjskem. —
Potrebno bo usposabljanje prostov-
oljnih socialne delavce, zlasti pa
organizirati delo v stanovanjskih
skupnostih. Osrednje naloge pri

tem bodo: nega bolnika, skrb za
stare in onemogle, skrb za tiste
otroke, ki nimajo ustreznih vzgoje
in varstva, skrb za socialno ogo-
žene in podobno. Šolska reforma,
ki se uveljavlja na vseh področjih
šolstva, posebej pa novi zakon o
osnovni šoli nalagata organizaci-
jam RK posebne in nove oziroma
razširjene naloge. Organizacije
Podmladka RK po naših šolah se
že precej let trudijo, da bi vnesle
med šolsko mladino osnovo zdrav-
stvene in socialne vzgoje. Toda
uspehi teh naporov so doslej pre-
malo vidni, to zlasti v krajih, kjer
ni za to zadosti usposobljenih pro-
svetnih delavcev. Najbolj se je ta
dejavnost razširila v osnovnih
šolah, zlasti v nižjih razredih,
medtem ko je na višjih, sred-
njih strokovnih in srednjih šolah
uspeh še minimalen. Zato bo treba
za delo na šolah čimprej usposo-
biti primerno število prosvetnih
delavcev, na pomoč pa bodo mo-
rali priskočiti tudi zdravstveni
delavci in medicinske sestre. Še
mnogo boljše uspehe pri vzgoji
šolske mladine pa bi dosegli, če
bi se organizacije Podmladka RK

znale v konkretnem delu povezati
z organizacijo odraslih članov RK,
to se pravi z dejavnostjo naših
osnovnih organizacij. Vsa ta pro-
blematika (in tudi problemi šol-
skih mlečnih kuhinj) pa narekuje,
da se morajo organizacije RK čim-
prej vključiti tudi v šolske odbore
in tudi nam neposredno pomagati
pri reševanju določenih težav.

Te naloge pa bo možno uspešno
izpolnjevati samo tedaj, če bodo
osnovne organizacije in občinski
oziroma okrajni odbori RK dodo-
bra proučili stanje in potrebe na
določenem območju, jih skladili
z vsemi ostalimi organizacijami
družbene dejavnosti in tako z
vsem posluhom in razumevanjem
pripravili svoje delovne načrte. —
Tako bodo organizacije RK največ
pomagale zdravstvenim in social-
nim službam in bodo pomagale
odpravljati tisto, kar povzroča
največje zlo in družbeno škodo in
kjer bi upravni organi in druž-
bene službe ne mogle doseči več-
jih uspehov brez sodelovanja z
organizacijami RK oziroma brez
prebivalstva samega, ki je vča-
njeno v vrstah RK.

Janez Ogorelec

Sindikati in SZDL o decentraliziranem gospodarjenju in samoupravljanju

Vsestranska razgibanost

POLLETNA ANALIZA DEJAVNOSTI NA SKUPNEM PLENUMU ObSS IN ObO SZDL TRŽIČ — PRAVILNIKI O DELITVI CD IN OD SPREJETI

TRŽIČ, 5. januarja — Včeraj je bil v sejni dvorani ObLO Tržič skupni plenum ObSS in ObO SZDL, na katerem so predvsem analizirali uveljavitev sprejetih sklepov z zadnjega skupnega plenuma, ki je bil približno pred pol leta. In ker je to obdobje značilno za izdelavo novih pravilnikov o delitvi CD in OD glede na nov gospodarski sistem ter tesno povezan z decentralizacijo delavskega samoupravljanja, je razumljivo, da je bilo tudi na včerajšnjem skupnem plenumu največ govora o tem, zlasti še, ker je vse to dogajanje najtesneje povezano s planiranjem za leto 1962, ki je prav te dni v ospredju.

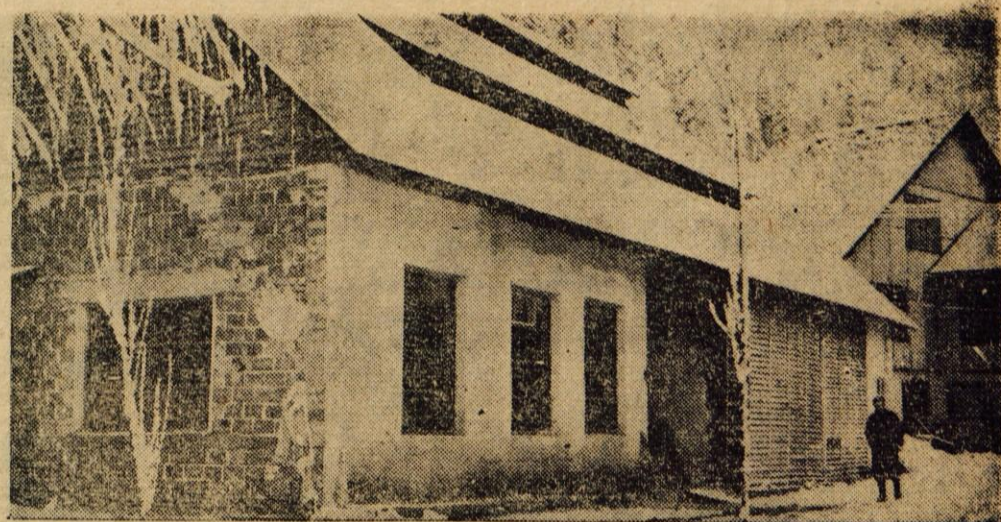
Značilno za vse gospodarske organizacije na območju tržiške občine je, da je bilo pri izdelavi

enot) pa se odraža že v tem, da so se delavci vsaj v osnovi pravično lotili izdelave pravilnikov.

ustanovili ekonomskih enot in kakšne so možnosti, da bi upravljanje čimprej decentralizirali.

Kar zadeva planiranje, so že vse gospodarske organizacije izdelale svoj plan za leto 1962, vendar brez kakršnekoli obrazložitve in brez vsakega planiranja gospodarskih in negospodarskih investicij. Ponekod so bili ti plani celo samo domena direktorjev in računovodij, ki so šli mimo delavkega samoupravljanja in razprave s kolektivom. Sedanji plani gospodarskih organizacij so sestavljeni predvsem na škodo družbenega standarda, česar pa bi v letu 1962 ne smelo biti že spričo ankete, ki jo je za območje tržiške občine izdelal ObSS.

— B. F.

Zastarela objekta Tovarne lepenke v Tržiču, ki ju bodo že v prihodnji pomladi porušili. Na istem prostoru bo še letos zgrajena nova umetna sušilnica za lepenko

Tržiški VESTNIK

novih pravilnikov o delitvi CD in OD občutiti močno dejavnost vseh političnih organizacij in organov upravljanja. Seveda še ni moč dati nikakršne dokončne ocene, kakšni so ti pravilniki, vendar je razveseljivo že to, da je bila prav ob izdelavi teh pravilnikov (sprejele so jih že vse gospodarske organizacije razen v gostinstvu zaradi reorganizacije) tolikšna vsestranska razgibanost. Brez pomislekov pa lahko zapišemo, tako je pokazala tudi včerajšnja razprava, da imajo novi pravilniki še precej pomanjkljivosti, ki jih bo treba v najkrajšem času korigirati. Prav zaradi tega je bila na včerajšnjem plenumu izbrana posebna komisija, ki bo na osnovi poročila — imela za predsednika ObSS Viktor Kralj — in razprave izdelala priporočila za vse gospodarske organizacije.

Dosedanja uveljavitev decentraliziranega upravljanja (značilna je predvsem v BPT, Peko in Runo, medtem ko so v ZLIT, Tovarni lepenke in Gradbenem podjetju pred formiranjem ekonomskih

Tako vse kaže, da bo odnos za celotno komunio med osebnimi dohodki in skladi letos boljši v korist skladov, kot je bil v lanskem prvih devetih mesecih (83,77 % : 16,23 %), ki so bili osnova za izdelavo novih pravilnikov. Veliko zainteresiranost pa so proizvajalci — upravljalci pokazali tudi pri urejevanju notranje delitve osebnih dohodkov. Čeprav že lani ni bilo večjih pretiravanj glede osebnih dohodkov, se je razmerje vendar gibalo med 1 : 10, medtem ko novi pravilniki dopuščajo največji možen razpon 1 : 7. V notranji delitvi osebnih dohodkov pa bo potrebno analizirati izplačevanje že v prvih mesecih in ugotoviti, na čigavo škodo oz. korist so se osebni dohodki zvečali ali zmanjšali. Vsakršne nepravilnosti bo treba seveda takoj popraviti, da bi s tem ne rušili delovnih odnosov in ne zavirali same proizvodnje. Seveda pa do neprijetnih pojavov lahko pride najprej tam, kjer še ni decentraliziranega upravljanja v podjetjih. Prav zaradi tega bo potrebno izdelati tudi analize, zakaj ponekod še niso

Letos začetek in konec rekonstrukcije

TOVARNA LEPENKE TRŽIČ PRED POMEMBNO GOSPODARSKO NALOGO

Tovarna lepenke v Tržiču bi prav gotovo lahko uvrstili med najstarejša podjetja na Gorenjskem. Prav zaradi tega je proizvodnja v tem podjetju še vedno bolj ali manj obrtniška in zaostaja za vsestransko modernizacijo. Posledica tega je, da je delovni kolektiv Tovarne lepenke že dlje razmišljal o rekonstrukciji podjetja, ki se je bo letos tudi lotiti.

V prihodnjih dneh bodo načrti za rekonstrukcijo dokončno potrjeni. Zgodnje spomladanske dni bo Tovarna lepenke začela dobivati novo podoba. Nekatere sedanje — že precej zastarele prostore bodo porušili in začeli graditi nove — moderne obrate. Z gradnjo bodo morali zaključiti še letos, ker bi sicer lahko prišlo do nezahelenega zastoja v proizvodnem procesu.

Rekonstrukcija bo dala pred-

vsem nove sušilne prostore. Sedanje zračne sušilnice bo zamenjala umetna (parna) sušilnica, s katero bo delovni kolektiv precej prihranil na času in materialnih stroških. Proizvodnja lepenke z novo umetno sušilnico pa se bo lahko odvijala nemoteno v vsakem vremenu. Sušenje lepenke traja sedaj pri najboljših vremenskih pogojih 4 do 5 dni, v umetni sušilnici pa bo osušen že v osmih urah. Ker pa bo nova sušilnica tudi tehnično

popolnejša, bo imela Tovarna lepenke tudi znatno nižje materialne stroške. In če upoštevamo vse našete pozitivne strani rekonstrukcije (mimo boljših delovnih pogojev), bo Tovarna lepenke Tržič že prihodnje leto lahko proizvedla 300 ton ali 15 odstotkov lepenke več kot doslej, in to brez povečanja delovnega kolektiva. Za kar pa bo podjetje že v prvi fazi rekonstrukcije prispevalo 110 milijonov dinarjev in sploh obnovilo podjetje v pretežni meri z lastnimi sredstvi. — B. Fajon

DELOVNI PROGRAMI

V sredo, 10. januarja, bo plenum LMS Tržič, na katerem bodo razpravljali predvsem o dveh problemih. — Zadnje dni lanskega leta so imeli po vseh mladinskih aktivih sestanke o problemih in možnostih uveljavljanja sklepov, ki jih je dala zadnja občinska konferenca mladine in na osnovi teh sestankov bo plenum izdelal potrebno analizo. V zvezi s tem pa je tesno povezana izdelava delovnih programov raznih komisij pri Obk LMS Tržič, ki jih bodo morali na plenumu skrbno sestaviti, če bodo hoteli mladi svojo dejavnost v prihodnje še bolj popestriti.

Uresničili so pobudo

V Zabnici je šolska in izvenšolska mladina zelo pogrešala prostor za športno delovanje. Zato sta aktiv LMS in šolsko upravitelstvo vse pogostejše predlagala, naj bi poiskali primeren prostor za gradnjo igrišča. Pri Socialistični zvezi so zato formirali sekcijo za športno dejavnost, ki je poskrbela za ustanovitev športnega društva, ki bi imela prostor za igranje. Varnik so z udarniškim delom porabili, odstranili rušo in navozili pesek. Spomladi bodo igrišče pokrili še z lešem, za preostali denar, ki so ga prihranili s tem, da so delali prostovoljno, pa bodo nabavili športne rekvizite. Športno društvo bo v zimskem času gošilo predvsem šah in namizni tenis, takoj ko bo vreme primerno, na bodo prišli z gradnjo atletskih naprav. Sodiš, da bo športno igrišče dograjeno do krajevnega praznika.

Mladi na seminarju

V tovarni Iskra v Kranju se je pred kratkim končal tridnevni mladinski seminar, ki je bil namenjen predvsem predsednikom posameznih oddelkov v tovarni. Seminar je obravnaval tehnično vodenja sestankov. V zvezi s tem so dobili nekatera navodila. Naslednja tema je obravnavala nalogo mladine v zvezi s VII. kongresom, ki bo 26. in 27. januarja v Kranju. Tretja tema pa je govorila o nadaljnjem razvoju ekonomskih enot in o delitvi osebnega dohodka.

Novoletni sejem zabeležil 71 milijonov prometa

Novoletni potrošniški sejem v Kranju, ki je bil odprt od 25. do 31. decembra 1961, si je s končnim uspehom pridobil pravico do prihodnjih nastopov na tržišču. Pri-

reditelj — uprava Gorenjskega sejma — meni, da je novoletni potrošniški sejem celo prekošil prvotna pričakovanja. Podobne sejme bodo prirejali tudi v prihodnje pred novoletnimi prazniki.

Na letošnjem sejmu je sodelovalo 15 podjetij z Gorenjske, 3 podjetja iz ljubljanskega in 1 podjetje iz mariborskega okraja. Vseh 19 podjetij je zabeležilo 71.302.000 dinarjev prometa, kar je vsekakor lep uspeh. Ta je še toliko večji, ker gre izključno za izrtek maloprodajne mreže.

Posebna mikavnost za potrošnike so bili dokaj visoki novoletni popusti pri prodaji blaga. Nekateri potrošniki menijo, da je bila izbira blaga in kvaliteta zaradi teh popustov nekoliko slabša. Prav gotovo te trditve ne kaže posploševati, saj je večina podjetij prodajala kvalitetno blago. Med vsemi podjetji sta prav gotovo prednjačila Elan, ki je prodajal smuč s popustom 50 %, in Gorenjska oblačilnica iz Kranja s popustom do 60 %.

GLAS V TURILEJNEM LETU

Prizadevanja so obrodila sadove

Ob koncu preteklega leta je tudi delovni kolektiv obrtnega podjetja MIZAR Gorenja vas slavil svojo pomembno delovno zmago. Svojemu namenu so namreč izročili vlado delavnice. Svečanosti sta prisostvovala tudi ljudska poslanca Vlado Logar in Sveto Kobal ter predsednik ObLO Škofja Loka Jože Nastran.

V gradnjo novih delavnic je podjetje vložilo 23,5 milijona dinarjev, od tega skoraj 70 odstotkov lastnih sredstev, kar je vsekakor razveseljivo. Preostali znesek investicij je podjetje dobilo z dolgoročnim investicijskim kreditom. Odplačilo tega, vsaj tako menijo v podjetju, v prihodnje ne bo posebno bremenilo delovnega kolektiva. Delavnice so sodobno zgrajene; razen delovnih prostorov imajo še garderobo, kopalnico in drugo.

Ce že ocenjujemo ta uspeh podjetja MIZAR Gorenja vas, potem ne moremo prezreti prizadevanosti celotnega delovnega kolektiva, ki mu je kljub temu, da je maloštevilni, uspelo zbrati toliko sredstev. Zelo zanimiva je primerjava rezultatov poslovanja v letih 1958 in 1960. Bruto produkt na zaposlenega se je v tem obdobju dvignil od 456 tisoč na milijon 519 tisoč dinarjev, narodni dohodek pa od 226 tisoč dinarjev na 776 tisoč.

Kaj nam povedo te številke? Ne dvomno razen drugega tudi to, da je bil način, ki ga je delovni kolektiv podjetja MIZAR Gorenja vas uporabil pri organizaciji notranjega poslovanja, uspešen. Delež celokupnega uspeha je pripadala tudi specializaciji. Podjetje se je namreč v letu 1958 specializiralo za izdelavo lesenih elementov za hladilne omare. Tako so lahko prešli na serijski način dela. Glavni odjemalci njihovih izdelkov so Loške tovarne hladilnikov Škofja Loka, razen tega pa podjetje opravlja še vrsto uslug za okoliško prebivalstvo in deloma tudi za potrebe gradbenih podjetij v Ljubljani in Gorenji vasi. — Plan za preteklo leto, ki so ga že do konca novembra realizirali 92 odstotno, je predvideval za 74 milijonov dinarjev vrednosti izdelkov.

Tudi na področju delavskega samoupravljanja je podjetje MIZAR Gorenja vas doseglo znaten napredek. Vso tekočo problematiko rešuje delavski svet sproti. Pohvalno je tudi sodelovanje vodilnih uslužbencev z organi samoupravljanja. V tem podjetju so pričeli že marca preteklega leta s pripravami za sestavo pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka. Napačno pa bi bilo, če bi pričakovali, da je pri sestavi pravilnikov sodeloval samo delavski svet. Celotni delovni kolektiv je s svojimi tehničnimi pripombami in predlogi doprinesel svoj delež k čimboljši izdelavi pravilnikov.

V podjetju imajo formiranih šest ekonomskih enot oziroma delovnih enot, kakor jih imenujejo. V vsaki enoti je zaposlenih največ devet delavcev oziroma najmanj dva delavca.

Uspeh oziroma zaslužek posameznika je odvisen od uspeha celotne delovne enote. Zato je povsem razumljivo, da se delavci med seboj mnogo posvetojujejo in

iščejo najustreznejše načine dela. Kadar opravijo kako delo, vodja delovne enote ugotovi uspeh in planirani preseg. S temi podatki seznanjeni vodja delavce delovne enote. Prav tako vodja delovne

Loški DELAVEC

enote stalno seznanja delavski svet s pripombami in predlogi proizvajalcev. Delavski svet o tem vedno razpravlja; če so pripombe upravičene, jih tudi sprejme. Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov je v podjetju MIZAR Gorenja vas dokaj preprost in vsem razumljiv. Vsako delovno mesto

so pred sprejetjem pravilnika analizirali in tako določili število točk, ki je za posamezno delovno mesto gibljivo. Pravilnik določa za presege nad 25 odstotkov še posebne nagrade. V podjetju menijo, da je izplačevanje osebnih dohodkov po tem pravilniku v redu, paziti morajo le na to, da so norme oziroma merila realna. Za to pa poskrbi posebna komisija, ki obravnava vsak kritičen primer.

Nadaljnjo pot podjetja pa najlažje označujejo besede predsednika DS, ko je ob svečani otvoritvi novih delovnih prostorov izjavil, da se bo celotni delovni kolektiv še nadalje prizadeval za uspeh lastnega podjetja in s tem tudi za napredek škofjeloške komunne. — P.

Odkup 39 ležišč

Pred letom dni je OLO Kranj sprejel sklep o gradnji počitniškega doma za letovanje zdravstveno ogroženih otrok iz našega okraja. Pooblastil je okrajno Zvezo prijateljev mladine in imenoval posebno komisijo, ki naj bi našla ustrezno lokacijo. Komisija je

končno dobila ob občini v Novem gradu štiri hektare zemljišča in poskrbela za idejni načrt. Imenovali so tudi poseben gradbeni odbor. Stroški za gradnjo počitniškega doma v Novem gradu bi znašali 217 milijonov dinarjev. Po vnaprejšnjem določenem ključu so bili pripevki za gradnjo omenjenega doma porazdeljeni po občinah in tako je odpadlo na občino Škofja Loka nad 31 milijonov dinarjev, s tem pa seveda tudi ustrezno število ležišč. Na eni izmed svojih zadnjih sej je Obč. ljudski odbor Škofja Loka sklenil, da od-

kupi 39 ležišč v počitniškem domu v Novem gradu z odkupno ceno 13.678.275 dinarjev s pripombo, da se ta znesek ne sme povzicati. — P.

Po dvajsetih letih

Dražgoše (P.) — Te dni bo poteklo dvajset let od znane dražgoške bitke, v kateri je Cankarjev bataljon prizadejal okupatorju težke izgube. V spomin na ta dogodek bo v okviru tradicionalne zimsko-sportne prireditve »Po steh partizanske Jelovice« v tem kraju več prireditev. — Prebivalci tega partizanskega kraja se vneto pripravljajo na sprejem udeležencev. V ta namen so ustanovili več komisij, ki bodo tesno sodelovale oziroma sodelujejo z osrednjim odborom za organizacijo »Po steh partizanske Jelovice«.

Novoustanovljena Pionirska knjižnica v Kranju je takoj potem, ko so jo izročili namenu, dobila prve obiskovalce. Pravilo, da jih je iz dneva v dan več. Naša slika kaže, da se mladi obiskovalci tudi v čitnici dobro počutijo

Kranjski GLAS

Kulturno delo na rakovi poti

Lepo in veliko poslopje Zadruga doma v Mavčičah vsiljuje misel, da je kulturno-izobraževalno delo v kraju razgibano tako kot malokje. Takšno ugotavljanje pa je zelo daleč od resnice. Od šestih sekcij, ki jih je združevalo Prosvetno društvo Simon Jenko ob ustanovitvi 1954. leta, so ostale komaj tri: šahovska, knjižnica in dramska sekcija. Slednja komaj živi, zato ne obetajo dolgega življenja. Se manj razveseljiva pa je ugotovitev, da se je nedolgo tega izoblikovala celo težnja, da bi društvo razpustili.

Kje so vzroki za takšno stanje? Kljub velikemu Zadrugnemu domu prosvetno društvo le nima najboljših delovnih pogojev. Težava je namreč s prostori. Dvorana služi pogosto za skladišče Kmetijskih zadrug, prostor, ki je bil pred časom obljubljen društvu, pa so prav tako spremenili v skladišče. Ker pa dramska sekcija od časa do časa le pripravi kakšno uprizoritev (od leta 1954 menda vsega 8 premier), se je nad društvom začel zbirati temen oblak. Za uporabo odra in dvorane (kdaj pa kdaj jo uporabijo še za kakšno drugo prireditev) naj bi društvo plačevalo Kmetijski zadrugi najemnine.

Tudi knjižnica, ki je dobila svoje zatočišče v skromni sobici v sosednji šoli, komaj živi.

V pomoč občanom

Kranjska občina se uvršča v družavi med tiste, ki imajo dobro urejeno javno upravo in različne vrste služb. Da pa bi upravno poslovanje še izboljšali, pripravljajo v teh dneh informacijsko-sprejemno pisarno. V zvezi s tem smo zaprosili načelnika oddelka za občo

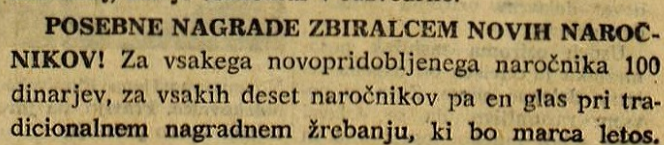
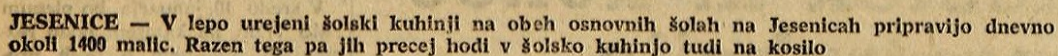
upravo in notranje zadeve Franca Medja za nekatera pojasnila.

— Kdaj bo začela z delom informacijsko-sprejemna pisarna in kje bo?

— Da je bila taka pisarna v občini potrebna, smo čutili že dalj časa, vendar nismo imeli primerne prostora. Sedaj je ta določen v občinski stavbi v Tavčarjevi ulici 43, in sicer v sobi 9. Pisarna bo začela z rednim poslovanjem še ta mesec.

— In njena vloga?

— Informacijsko-sprejemna pisarna bo stranko, ki bo prišla na občino, napotila na pravo mesto in jo hkrati poučila o vseh formalnostih, ki jih je treba opraviti v ustreznih primerih. Glavni namen pisarne pa bo, da bo strankam nudila pomoč, da bodo na najhitrejši in najpreprostejši način uveljavljale svoje pravice in zahtevke. S tem bodo precej razbremenjeni drugi uslužbenci in organi, kamor so se po naključju gnetale stranke ob svojih obiskih na občini. Ta pisarna bo namenjena tudi državljanom za pomoč v primerih, kadar ne bodo vedeli, kam naj se obrnejo za razna pojasnila in kdo je pristojen rešiti njihovo zadevo. Razen tega bo prodajala koleke, razne obrazce, tiskovine, sprejemala vloge in drugo. — R. C.

Revija »Blancet«, ki jo izdaja Center za sodobno oblačenje v Ljubljani, postaja iz meseca v mesec bolj priljubljena. Krog njenih naročnic se naglo širi, in to po Sloveniji in skoraj enako hitro tudi po ostalih naših republikah. Posebno vrednost tej reviji prav gotovo dajejo modeli, ki jih v Centru naredijo iz tkanin naših tekstilnih tovarn in si jih zato lahko omislijo tudi naše žene in dekleta.

Razen dolge vrste modelov oblek za najrazličnejše bolj svežane priložnosti so v zadnji številki lanskega letnika Manekena vredni posebne pozornosti predlogi in kroji za preproste igravke iz ostankov blaga, modni in kozmetični nasveti itd.

Prikupno moderno obleko za naše mlajše bralke smo vzeli iz predzadnje lanske številke.

Vlažno stanovanje

Morda niti ne sušite perila po stanovanju in vso paro pri kuhanju sproti odpravite s prezračevanjem, a vendar se na zidovih pojavljajo mokre lise. Vлага pa je skoro vsakdanji pojav v novih stanovanjih. Če niste mogli počakati z vselitvijo, ne da bi prej pregnali vlažnost z zidov, se kaj rado zgodi, da jo boste imeli še precej časa. Če je prostor prazen, lahko poskusite z negašenim apnom in neprestanim zračenjem. Vlogo iz omar pa poskusite odpraviti tako, da v frotirne vrečice nasujete kafro in pustite vse skupaj v omari. Kafa se bo napila vlage,

dom družina moda

Zima na jedilnem listu

Najbrž veste, da samo kurjenje in toplo oblačenje nista edina preventiva v zimskih mesecih; prav zato v jeseni poskrbimo tudi za ozimnico, da bi naš organizem kar najbolje preстал pomanjkanje nujno potrebne zelenjave.

Pozimi naj bi organizem dobival hrano, v kateri so kalorije koncentrirane, saj pozimi niti v najbolj založenih trgovinah ni mogoče dobiti stvari, ki so potrebne za pravilno prehrano. Najbolj primanjkuje pozimi vitamina D, ker smo manj izpostavljeni sončnim žarkom; razen tega pa se zmanjša njegova količina tudi v kravjem mleku. Zato ne bi bilo napak, če bi slabotne osebe in otroci pozimi uživali ribje olje.

Kadar se omeni vitamin C, se takoj spomnimo na limone in pomaranče. Res, da je južno sadje precejšnji vir tega vitamina; toda zaradi tega ni treba zanemarjati lahko pristopne domače zelenjave, n. pr. krompir, kisló in sladko zelje, peteršilj, hren itd.

Pol kilograma krompirja (če je primerno vskladiščen in pripravljen na način, pri katerem je izguba vitamina C najmanjša — kuhan v olupkih) ima toliko C vitamina, kolikor ga organizem dnevno zahteva. To ni ravno malo. Če imate isti dan razen krompirja na jedilniku še zelje in boste mogoče pili tudi šipkov čaj, se vam ni treba bati, da bi pričakali pomlad oslavljeni in slabokrvni. Vendar si je tudi dobro zapomniti, da količina vitaminov v krompirju pada, tako da bi morali v aprilu in maju pojesti kilogram krompirja dnevno.

Najbrž ni družine, ki ne bi imela

MALI NASVETI

— Morda imate težave z otrokom pri jedi; servirajte jedi v velikih krožnikih in skodelicah, da bo videti manj. Otroku včasih vzame tek prevelika količina hrane na krožniku, kar pa lahko zmanjšate s to optično prevaro. Poskus se obnese tudi pri odraslih, ki pa preveč radi jedo; v tem primeru servirajte v manjših posodah, da bo navidezna velika količina hrane le paša za oči; zmanjšani obrok bo tako nasitil tudi prevelik apetit.

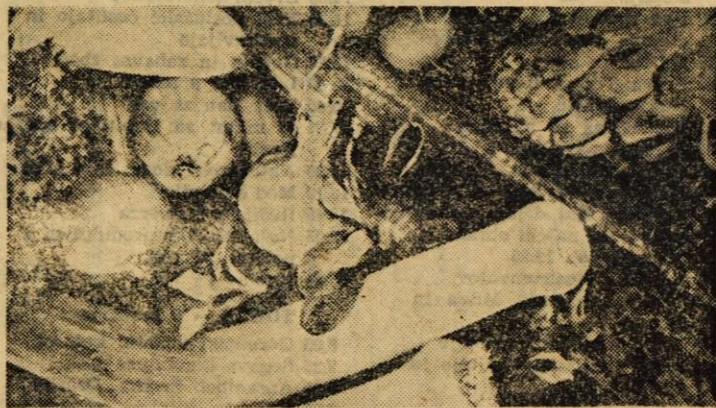
zato jo od časa do časa menjajte.

Prav neprijeten je v prostorih vonj po plesnobi. Ščesoma se ga znebite, če boste pri pranju tal, vrat in oken v vodo vsuli nekaj terpentina, lizola ali salmijaka. Na vedro vode vsujete eno žlico tega ali onega sredstva. Dobro je, če uporabljate sredstva izmenoma.

Plesen z zidov pa odstranjujemo s krpo, navlaženo v raztopini enega dela salicilne kisline in pet delov špirita. Z drgnjenjem bo plesen izginila z zidu za precej časa. Postopek bo posebno uspešen v prostorih, ki ga pozimi ne kurite.

zaloge jabolk v shrambi. Vitamin C je nakopičen v lupini jabolka in tik pod njo. Če že morate jabolka lupiti, ker nameravate kuhati kompot ali čežano, napravite iz ohranjenih

Zelje je ena redkih zelenjav, ki jo je mogoče pozimi jesti svežo, zato nikdar ne zmanjšujte njegove vrednosti s kuhanjem. Kuhajte ga samo toliko, da se zmehča in spravljate

in posušenih olupkov okusen in zdravilen čaj.

Zelje jejte največ v solati; režite ga z nerjavečim nožem, in sicer tik preden ga postavite na mizo.

ga za naslednji dan. Morda je res okusnejše, če je »sedemkrat« prevreto, toda količina koristnih snovi je s tem zmanjšana na minimum. (Nadaljevanje prihodnjič)

Barometer dobrega okusa

Je vaša garderoba vedno v redu? Zasledujete novo modo? Ste z njo zadovoljni? Izpopolnjujete svojo garderobo tako, da ste lahko primerno oblečeni ob vsaki priložnosti? Ste vedno pripravljeni na vsako priložnost? — Kolikor le morete od-

kritosrčno odgovorite na naša vprašanja. Končni rezultat vam utegne odkriti marsikaj zanimivega. — Z majhnim križcem zaznamujte samo tisto izmed treh vprašanj v eni skupini, na katero lahko odgovorite pritrdilno.

Natančna ali površna

Če imate novo torbico —

- a) ali jo po uporabi obrišete s cunjó —
- b) ali jo očistite in shranite v vrečko iz plastične mase —
- c) ali jo pri ponovni uporabi že na poti od doma očistite kar z rokavicami —

Če so vaše svetle rokavice že sredi dneva umazane —

- a) ali držite rokavice v rokah in mislite, da tako nihče ne opazi, da so umazane —
- b) ali ste za vsak primer že jutraj dali v torbico rezervne rokavice —
- c) ali morda umazane rokavice brezbrizno obdržite na rokah —

Kdaj likate obleke —

- a) enkrat na teden —
- b) vsakokrat, preden jih potrebujete —
- c) nikoli, ker mislite, da so gube večne —

Ko ste povabljeni na prireditve —

- a) ali pregledate obleko šele zadnji dan pred prireditvijo —
- b) ali pripravite obleko že teden dni poprej —
- c) ali obleke sploh ne pogledate vse do trenutka, ko jo oblečete —

Če ste odgovorili pritrdilno pri točkah a, bi za vas lahko rekli, da se oblačite še kar zadovoljivo, vendar premalo skrbite za mladostno svežino svojega videza.

»Da« pri točkah b pomeni, da je vaša sposobnost ravnanja z garderobo na zavidljivi višini.

Tistim, ki ste z lahkim ali težkim srcem prikimali pri točkah c, moramo povedati, da ste nekoliko malo-

marne. Vaši garderobi je zato usojena kar preveč kratka življenjska doba.

Preostale so nam še 4 večje skupine vprašanj, ki naj pomagajo odkriti vaš smisel za obleke in oblačenje. Prihodnjič si bomo skupaj ogledali, kako zasledujete modo. — Ker pa so za končno oceno potrebni odgovori na vprašanja iz vseh skupin, vam svetujemo, da shranite ustrezne številke našega časopisa.

radijski in televizijski spored

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter ob nedeljah ob 6.05, 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri

SOBOTA - 6. januarja

- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.35 Operetni zvoki v izvedbi zabavnih orkestrrov
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Dva zgodovinska prizora iz albuma orkestralne glasbe
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Pevca Tereza Kesovija in Dušan Jakšić
- 11.15 Angleščina za mladino
- 11.30 Zvočna mavrica
- 12.05 Ansambel Milana Stanteta
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Franc Skledar: Kaj delajo poljedelci pozimi na našem obratu
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Sestanek instrumentov
- 13.50 Italijanski pevki Milva in Mina
- 14.05 Tri simfonične rapsodije
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Napotki za turiste
- 15.25 Plesna orkestra Max Greger in Marty Gold
- 15.40 Komorni zbor iz Velja
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Gremo v kino...
- 17.50 Klavir v ritmu cha cha
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.45 Okno v svet
- 19.05 Priljubljene slovenske popevke in Ljubljanski jazz ansambel
- 20.00 Po domače v vedri sobotni večer...
- 20.20 Zabavna radijska igra
- 22.15 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA - 7. januarja

- 6.00 Nedeljski jutranji pozdrav
- 6.30 Napotki za turiste
- 7.15 Vedro in zabavno
- 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.46 Stari mojstri, mladi umetniki
- 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.48 Stiri pesmi za glas in klavir
- 10.00 Se pomnite tovariši...
- 10.30 Pisan glasbeni dopoldan
- 11.30 Kje je naše smučanje?
- 11.50 Igra orkester Mantovani
- 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
- 13.30 Za našo vas
- 14.00 Koroške narodne poje oktet Koroških akademikov
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.30 Zvočna mavrica
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 S prvaki jugoslovanskih opernih gledališč
- 16.45 Skladbe za violino in klavir
- 17.05 Orgle in orglice
- 17.15 Radijska igra
- 18.00 Balada v g-molu
- 18.12 Pisane melodije
- 18.30 Sportno popoldne
- 19.05 Nedeljska panorama
- 20.00 Izberite melodijo tedna

PONEDELJEK - 8. januarja

- 8.05 Orkestralne rapsodije in legende
- 8.55 Za mlade radovedneže
- 9.25 Orkester Kurt Edelhagen

- 9.40 Sporočilo z Daljnega vzhoda
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Ileana Bratuž poje slovenske narodne
- 11.15 Naš podlistek
- 11.35 Uvertura in trije solistični prizori iz opere Mignon
- 12.15 Makedonska kola
- 12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Raoul Jenčič: Pozor - strupena žival
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Sonata za violino in klavir
- 14.00 Zvočni kaleidoskop
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Godala in zabavni zbori
- 15.40 Literarni sprehod
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Med suitami
- 18.40 Radijska univerza
- 19.05 Naši mladi reproduktivci z novimi posnetki
- 20.00 Igramo za vas

TOREK - 9. januarja

- 8.05 Gorenjski vokalni kvintet
- 8.25 Segava klaviatura
- 8.45 Ansambel Srečka Dražila
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Lahek dopoldanski spored
- 10.15 Izberite melodijo tedna
- 11.00 Igra violinist Branko Pajević
- 11.15 Utrjujte svojo angleščino
- 11.30 Prva simfonija
- 12.05 Deset minut z Zadovoljnimi Kranjci
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Julija Smole: Obrezovanje jablan in hrušk v mladih nasadih za vzgojo krone
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Skladbe Radovana Gobca poje Mariborski komorni zbor
- 13.50 Orkester Raphaela
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Glasbeni podlistek
- 15.20 Trio orglic Raisner
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Odmevi iz Chicaga
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
- 19.05 Prolog in prizor iz opere »Glumači«
- 20.00 Poje zbor celovških Madrigalistov
- 20.30 Radijska igra

SREDA - 10. januarja

- 8.05 Iz Medjimurja do Istre v zvokih glasbe
- 8.30 Popevke se vrstijo
- 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
- 9.25 Dirigira Igor Markevič
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Tri arije iz Boitovega Mefistofelesa
- 11.15 Clovek in zdravje
- 11.25 Zabavni zvoki
- 12.05 Trio Edija Goršiča iz Celja
- 12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Milena Lekšan: Hranjenje sadnega drevja skozi list
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Divertimento in suite
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Pol ure z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe
- 15.20 Med mladimi slovenskimi skladatelji

- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Soferjem na pot
- 17.50 V ritmu cha-cha
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Popevke in majhni ansambli
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Koncertira pianist Zdenko Marasović
- 20.00 Naš variete
- 21.00 Prerez opere Pikova dama
- 22.15 Po svetu jazza
- 22.45 Glasbena medigra
- 22.50 Literarni nohturno
- 23.05 Godalni kvartet v F-duru
- 23.37 S popevkami po svetu

CETRTEK - 11. januarja

- 8.05 Pojo solisti ljubljanske Opere
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Ansambel Mojmir Sepeta
- 9.40 Pet minut za novo pesmico
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Simfonične variacije
- 11.15 Ruski tečaj za začetnike
- 11.30 Ravnikove klavirske skladbe in Premrlovi samospevi
- 12.05 Veseli hribovci vam igrajo
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Franjo Urlep: Gozdna renta v gozdovih zasebnega sektorja
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
- 13.50 Orkester Les Baxter
- 14.00 Baletni fragmenti
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Trio Jožeta Privška
- 15.30 Turistična oddaja
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušalcev
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Violinist Blaise Calame v Ljubljani
- 18.45 Kulturna kronika
- 19.05 Veliki zabavni orkestri tega tedna
- 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Zabavni orkester RTV Beograd
- 21.00 Literarni večer
- 21.40 Iz Plesnih preludijev
- 21.50 Zabavna glasba

PETEK - 12. januarja

- 8.05 Akademski zbor »Tone Tomšič«
- 8.20 Vrtljak zabavnih zvokov
- 8.55 Pionirski tednik
- 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Pet lirčnih melodij za violončelo in klavir
- 11.15 Naš podlistek
- 11.35 Po stezah pozabljenih plesov
- 12.05 Sekstet bratov Pleško s triom Bardorfer
- 12.15 Radijska kmečka univerza - Stefan Tratnik: Problematika preskrbe našega trga z vitamini
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Od arije do arije
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Igra senc
- 14.38 Pet skladb za flavto in klavir
- 15.20 Popevke v izvedbi jugoslovanskih vokalnih solistov
- 15.45 Jezikovni pogovori
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Portreti iz stare italijanske glasbe
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.45 Iz naših kolektivov

- 19.05 Prolog iz opere Knez Igor
- 20.00 Kitara in hammond orgle
- 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled
- 20.30 Iz črnskih skladb
- 20.45 Stiritsto let klavirske glasbe
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.15 Po svetu jazza

Televizija

SOBOTA - 6. januarja

- 18.00 Petelin Sanlukara - mladinska oddaja
- 19.00 TV pošta
- 19.15 S kamero po svetu in domovini
- 20.00 TV dnevnik
- 20.20 Kratki film
- 20.30 Na tajnem kanalu - humoristična oddaja
- 21.15 Studio ena - glasbena revija
- 22.30 Detektiv John Drake - serijski film
- 22.30 Serijski film
- 23.00 TV dnevnik

NEDELJA - 7. januarja

- 10.00 Oddaja za kmetovalce
- 10.30 Piratski zaklad - serijski film
- Sportno popoldne
- 18.00 V nedeljo popoldne
- 18.45 Filmska reportaža o športnem dogodku
- 20.00 Sedem dni
- 20.45 Hamlet - angleški celovečerni film
- 20.45 Celovečerni igrani film

PONEDELJEK - 8. januarja

- 18.00 Otroški serijski film
- 18.30 Iz industrije za industrijo
- 19.00 Pregled
- 20.00 TV dnevnik
- 20.20 Propagandna oddaja
- 20.30 Novoletno darilo - TV drama
- 21.00 Izbiramo pesem Evrope
- 21.30 Filmski pregled
- 21.30 Serijski film
- 22.00 Tedenski športni pregled
- 22.15 TV dnevnik

TOREK - 9. januarja

- 20.55 Zabavno-reklamna oddaja
- 21.05 Zabavni spored
- 18.00 Zabavni vrtljak - zabavna oddaja za otroke
- 18.40 Jim iz džungle - serijski film
- 19.05 Drugače bi svet miroval - poljudnoznanstvena oddaja
- 18.00 Pionirski mozaik
- 19.00 Serijski film
- 19.30 TV obzorik
- 20.00 TV dnevnik
- 20.20 Propagandna oddaja
- 20.30 Ljubezen in ritem - glasbena zabavna oddaja
- 21.30 Portreti in srečanja
- 22.00 TV dnevnik

CETRTEK - 11. januarja

- 18.00 Filmi za otroke
- 19.00 Cas, ljudje in dogodki
- 20.00 Dokumentarni film
- 20.30 Kralj na Betajnovi - prenos iz Drame
- 20.20 Propagandna oddaja
- 20.30 Zagreb 62
- 22.00 Veliki nemji filmi
- 22.30 TV dnevnik

PETEK - 12. januarja

- 19.30 Dnevnik dr. Hudsona - serijski film
- 20.00 TV dnevnik
- 20.30 Zagreb 62

radijski in televizijski spored

kino

SOBOTA - 6. januarja

«Center» - francoski barvni CS film GRBASTI VITEZ ob 16., 18. in 20. uri, premiera francoskega filma JEZIK ZA ZOBE ob 22. uri

«Storžič» - amer. barvni VV film KONJENIKI ob 10., 15., 17. in 19. uri, premiera slov. filma DRUŽINSKI DNEVNIK ob 21. uri

«Svoboda» - amer. barv. CS film KRALJ IN JAZ ob 17.30 in 20. uri

«Cerkije Krvavec» - francoski barvni film AVANTURE CASANOVE ob 19.30 uri

«Naklo» - ital. barv. CS film BENETKE, MESEČINA IN TI ob 19.30 uri

NEDELJA - 7. januarja

«Center» - franc. barv. CS film GRBASTI VITEZ ob 14., 16., 18. in 20. uri

«Storžič» - mladinski film MALA LAŽNIVKA matineja ob 10. uri, slovenski film DRUŽINSKI DNEVNIK ob 13. uri, amer. barv. VV film KONJENIKI ob 15., 17., 19. in 21. uri

«Svoboda» - mladinski film MALA LAŽNIVKA ob 13.30 uri, amer. barv. CS film KRALJ IN JAZ ob 15., 17.30 in 20. uri

«Cerkije Krvavec» - francoski barv. film AVANTURE CASANOVE ob 15.30 in 18. uri

«Naklo» - ital. barv. CS film BENETKE, MESEČINA IN TI ob 15.30 in 18. uri

Potujoči kino predvaja amer. film MODRI PAJČOLAN ob 15.30 v Predvoru in ob 18.30 uri v Predsijah

PONEDELJEK - 8. januarja

«Center» - slovenski film DRUŽINSKI DNEVNIK ob 16., 18. in 20. uri

«Storžič» - francoski barvni CS film GRBASTI VITEZ ob 10., 16., 18. in 20. uri

TOREK - 9. januarja

«Center» - slovenski film DRUŽINSKI DNEVNIK ob 16., 18. in 20. uri

«Svoboda» - francoski film JEZIK ZA ZOBE ob 17.30 in 19.30 uri

SREDA - 10. januarja

«Center» - premiera francoskega CS filma MODERATO CANTABILE ob 16., 18. in 20. uri

«Storžič» - slovenski film DRUŽINSKI DNEVNIK ob 10., 16., 18. in 20. uri

ČETRTEK - 11. januarja

«Center» - franc. CS film MODERATO CANTABILE ob 16., 18. in 20. uri

«Storžič» - slovenski film DRUŽINSKI DNEVNIK ob 10., 16., 18. in 20. uri

«Svoboda» - premiera ital. barv. filma NENAVALDEN SVET ob 17.30 in 19.30 uri

PETEK - 12. januarja

«Center» - franc. film JEZIK ZA ZOBE ob 16., 18. in 20. uri

«Storžič» - franc. CS film MODERATO CANTABILE ob 10., 16., 18. in 30. uri

Zirovnica

6. januarja italij. franc. barv. CS film KARTAGINA V PLAMENIH

7. januarja ameriški barv. film TOBY TYLOR

Dovje

6. januarja ameriški barvni film TOBY TAYLOR

Skofja Loka «SORA»

7. januarja nemški film PREPROSTO DEKLE ob 15., 17. in 20. uri

9. januarja jugoslovanski film PESEM ob 20. uri

10. januarja jugoslovanski film PESEM ob 18. in 20. uri

11. januarja sovjetski film AURIKA ob 20. uri

12. januarja sovjetski film AURIKA ob 18. in 20. uri

Radovljica

6. januarja italijanski film SLADKO ZIVLJENJE ob 20. uri

7. januarja italijanski film SLADKO ZIVLJENJE ob 17. uri

7. januarja angleški CS film SINNOVI IN LJUBIMCI ob 15., 20.15 in matineja ob 10. uri

9. januarja zapadno nemški film TUJA ZENA ob 20. uri

10. januarja zapadno nemški film TUJA ZENA ob 18. in 20. uri

11. januarja francoski barvni film AMBICIOZNA ob 20. uri

12. januarja zapadno nemški barvni film FRANCISKA ob 20. uri

gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

v Kranju

SOBOTA - 6. januarja ob 18. uri P. Ovsec: BAGDADSKA PRAVLJICA - Izven

NEDELJA - 7. januarja ob 10. uri dopoldne URA PRAVLJIC, ob 15. in 19. uri P. Ovsec: BAGDADSKA PRAVLJICA - Izven

TOREK - 9. januarja ob 18. uri P. Budak: KLOBČIC za red Iskra

gibanje prebivalstva

v Kranju

Poročili so se: Anton Puhar monter in Matilda Govedič tkalka; Mijo Kurečič knjigovodja in Frančiška Umer bančna uslužbenka; Jože Vidic strojni ključavničar in Frančiška Lunar šivilja; Janez Hodnik uslužbenec in Francka Kern delavka; Josip Sever delavec in Gabrijela Pogačnik tkalka; Karol Beguš delavec in Frančiška Katrašnik šivilja; Josip Potočnik ključavničar in Mihaela Kelvišar natakarica; Ivan-Ladislav Urbanč elektromehanik in Marjeta Dolenc trg. pomočnica; Franc Eržen pleskar in Antonija Pivk nameščenka; Radovan Anikič minier in Alojzija Kunc delavka; Slavko Jagodič mizar in Stefanija Agnič gospodinja; Jozo Mabič gradbeni delavec in Stefanija Cesen tov. delavka; Franc Sušteršič nameščenec in Marija Mušič gosp. pomočnica; Adolfg Tramate delavec in Stefanija Troha delavka; Avgustin Majcen šofer in Frančiška Ribič krojačica; Simon Djordjevič delavec in Marija Borko šivilja; Ivan Rinc oficir JLA in Ivanka Rajterič kuharica; Vincenc Sirec grafik in Jožica Lukša uslužbenka; Janez Frelj šofer in Jolanda Nemec delavka; Jožef Puhelj uslužbenec in Venčeslava Čevlj. prešivalka; Anton Zupančič uslužbenec in Ana Frantar pletilja; Hermagor Trojer avtoprevoznik in Ana Pirš negovalka; Karel Kejžar ključavničar in Matilda Kejžar uslužbenka

Rodile so: Smiljana Lukič - dečka; Jožefa Markuta - dečka; Milka Avpič - deklico; Danica Kostelec - deklico; Frančiška Jelenc - dečka; Marija Ovsenek - deklico; Silva Smole - dečka; Danica Gašperin - 2 deklici; Mira Bartol - dečka; Ana Porenta - dečka; Marija Uranič - dečka; Jožefa Dagarin - deklico; Stašislava Lariši - dečka; Marija Ahačič - deklico; Marjeta Destovnik - deklico; Marija Rajgelj - dečka; Marija Javor - deklico; Jožica Petrič - dečka; Marija Černe - deklico

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše nepozabne mame, sestre, svakinje, nečakinje in sestrične

HILDE BATISTIČ, roj. DOLENC

smo prejeli toliko dokazov sočutja, da se ne moremo zahvaliti vsakemu posebej.

Zato prav srčna hvala vsem, ki so nam kakorkoli izkazali sočutje.

Posebej se zahvaljujemo zdravniku dr. Vrbnjaku za vso požrtvovalnost, ki jo je izkazal v času dolgotrajne bolezni, duhovščini, pevskemu zboru, upravi in kolektivu Gozdnega gospodarstva in Gorenjskega tiska, učencem I. b. razr. Vajenske šole, vsem darovalcem cvetja in vsem tistim, ki so jo počastili na njeni zadnji poti.

Kranj, 5. januarja 1962

Rodbini BATISTIČ in DOLENC

KOMISIJA za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja »Komunalni servis« Kranj razpisuje naslednja delovna mesta

materialni knjigovodja vodja oddelka za polaganje plastičnih mas

Interesenti naj se zgledajo na Upravi podjetja ali pa pošljejo vlogo na gornji naslov

Posipanje poledenelih pločnikov - čiščenje snega

«Oddelek za gradnje in komunalne zadeve občine Kranj opozarja vse lastnike in upravitelje hiš, da so dolžni v smislu 5. člena določil odloka o javnem redu in miru v občini Kranj, posipati poledenele pločnike pred hišami, v primeru padavin pa odstraniti sneg do 6. ure zjutraj.»

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Podjetju za PTT promet v Kranju

SPREJME

v delovno razmerje:

1. finančnega knjigovodja
2. materialnega knjigovodja
3. strojepisko la ali lb
4. mehanike tt za delo v ATC na VF in tg napravah
5. vodjo garaže
6. referenta za meritve

Pogoji za razpisana delovna mesta so naslednji:
ad. 1 in 2 ustrezna šolska izobrazba (ESS ali popolna srednja šola) z nekaj prakse na teh delovnih mestih
ad. 4 visokokvalificirani ali kvalificirani tt mehaniki s ustrezno prakso
ad. 5 avtomehanik in šofer D-kat.
ad. 6 dokončana STS
Plača po pravilniku o osebnih dohodkih. Nastop službe je možen takoj.
Kandidati naj vložijo svoje prošnje z življenjepisom v sekretariatu podjetja.

mali oglasi

Prodajam triček in harmoniko 48 basno ter 12 V hupo fanfari. Smledniška 76. 1

prodajam

Koncertni klavir poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku 4386 X. TRADICIONALNI TEKSTILNI PLES V KRANJU 27. I. 1962

Prodajam 130 do 140 kg težkega prašiča. Naslov v oglasnem oddelku 2

Prodajam nov mizarski skobelnik. Naslov v oglasnem oddelku 3

Prodajam 700 kg zimskih jabolk po 40 din. Jenko Fridel, Hraše 39, Smlednik 4

Industrija obutve »Planika« Kranj, prodaja stroj za skozi šivanje podplatov in stroj za sekanje podplatov z elektromotorji. Prednost nakupa imajo državna podjetja 4395

Prodajam elektromotor — dinamo 3 KM, Tupaliče 41, Predvor 5

Prodajam brejo telico ali kravo po izbiri in plemensko svinjo brejo 10 tednov. Praprotna polica 28 6

Prodajam prašiča težkega 160 kg. Pangeršica 6, Golnik 7

Prodajam pozavno B Lignaton, originalno, češko, novo, z etufjem. Ogled vsako popoldne. Gosposvetka 6, Kranj 8

Prodajam plemenskega vola, 550 kg težkega. Zalog 7, Golnik 9

Prodajam 2 prašiča, vsak tehta od 160 do 180 kg. Okroglo 5 10

Prodajam prašiča »Špeharja«, težkega 200 kg. Senturška gora 8, Cerklje 11

Prodajam prašiča, težkega do 160 kg Vinko Frantar, Dobro polje 11, Brezje 12

Prodajam plemenskega vola, 490 kg težkega, sposoben za vožnjo. Nomenj 42, Bohinjska Bistrica 13

Prodajam šivalni stroj »Singer« za entljanje. Savska Loka 16, Kranj 14

Prodajam 2-stanovanjsko hišo ali samo eno stanovanje, takoj vselji-vo. Dam tudi kot dosmrtno stanovanje. Oddati ponudbe pod »Periferija Kranja — gotovina« 15

Prodajam plemenskega vola, nad 500 kg težkega. Podreča 11, Smlednik 34

Prodajam prašiča 175 kg težkega. Senčur 113 35

Prodajam ovce za zakol. Češnjevek 27, Cerklje 33

Novo pohištvo za dnevno sobo »Igor« in 9,5 m² bukovega parketa, prodajam. Bizjak, Prešernova 14 37

Prodajam prašičke po 7 tednov stare. Sr. vas 55, Senčur 38

Ugodno prodajam dobro ohranjen radioaparati »Savica 58 A«. Naslov v oglasnem oddelku 39

Prodajam 2 prašiča po 40 kg težka in večjo količino ajdovih plev. Naslov v oglasnem oddelku 40

Ugodno prodajam rabljen povečevalnik z vsem priborom, mizarsko mizo, pianino in zazidljivo parcelo. Naslov v oglasnem oddelku 41

Rabljeno kuhinjsko opremo ugodno prodajam. Naslov v oglasnem oddelku 42

kupim

Kupim večjo količino prvovrstne olave. Naslov v oglasnem oddelku 16

Kupim 30 mm borove deske. Homan, Ljubljanska 19, Kranj 17

Kupim kompresor do 41/min., 4 AU. Savska Loka 16, Kranj 18

Kupim mladega vola, težkega okrog 500 kg, vajenega dela. Langetholc, Moškrinj 3, Sk. Loka 33

ostalo

Podpisana Polda Starman, gospodinja, Suha 46, preključujem in obžalujem s tem vse neresnične besede in žaljivke, ki sem jih izrekla zoper Nežko Trampuž in Rino Vari ter Ivanko Trampuž in se jim zahvaljujem, da so odstopile od zasebne kazenske tožbe. Polda Starman 19

Obveščamo cenjene odjemalce, da bo trgovina zaradi letne inventure zaprta v dneh 8, 9, 10. in 11. januarja. V teh dneh blaga ne bomo izdajali. ZELEDNINA, Kranj 20

Zamenjam 14 tednov brejo svinjo za debelega prašiča. Po možnosti tudi doplačam. Vopovlje 8, Cerklje 21

Preključujem bl. št. 50071, izdan v Komisijijski trgovini Kranj dne 28. 10. 1961. Jožica Presek 22

Gorenjski fantje — mornarji, ki služijo vojaški rok v Pulji. V. p. 1159/40 želijo srečno Novo leto 1962 gorenjskim fantom in dekletom. Juri Kadivec, Pavel Hafner, Janjo Meglič, Edo Mubi, Ivan Rekar, Miloš Klapčar, Ivan Močnik, Janez Skomavec, Franc Pirnat 23

Preključujem izrečene žaljivke v zvezi s sumničenjem o Doroteji Fajfar. Krašnova 3. F. M. 24

Pozivam opazovano osebo, ki mi je v gostilni na Visokem vzela denarnico in rokavice, da mi jih v izogib posledicam vrne. Anton Florjančič, Visoko 78 25

V Cerkljah sem izgubil levo črno rokavico. Najditelja prosim, naj jo proti nagradi odda v gostilno pri Kernu 26

Upokojenec, vdovec, poroči žensko srednjih let. Ponudbe poslati pod »Pred Pust« 27

Kuhinjska pomočnica dobi stalno zaposlitev. Ponudbe oddati v Vajenskem domu Kranj, Tomšičeva št. 44 28

Sporočamo, da nismo plačniki dolgov, sina Stefana Mlinarja, Zavsavska 60, Kranj. Starši Mlinarjevi 29

Izgubljen zlat prstan dobite v sobi 1, Okrajnega sodišča Kranj 30

Iščem delavko, ki dela na 2 izmenah, za pomoč v gospodinjstvu. Nudim hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku 31

Stanovanje, hrano in dobro plačo nudim samostojni gospodinjki pomočnici k tričlanski družini. Nastop službe možen takoj. Naslov v oglasnem oddelku 32

objave

Dežurna služba veterinarjev ob nedeljah v mesecu januarju 1962: 7. 1. Jože Rus tel. 26-95 Cerklje 14. 1. Srečko Vehovec tel. 20-70 Kranj, Stošičeva 3 21. 1. Bogdan Cepuder tel. 23-18 Kranj, Koroška 9 28. 1. dr. Franc Rutar tel. 27-04 Kranj, Planina 4

Z Novim letom 1962 je prenehala obratovati privatna gostilna »PRI STEFANU« v Selcih nad Skofjo Loko. Vsem dosedanjim gostom in poslovnim prijateljem se za njihovo sodelovanje zahvaljujem in želim vsem srečno in zadovoljno Novo leto 1962. SIFRAR CILKA

RAZPIS

Solski odbor osnovne šole »A. T. Linhart« Radovljica

RAZPISUJE

mesto računovodkinje na osnovni šoli »A. T. Linhart« v Radovljici.

Pogoji: dovršena ekonomska srednja šola ali 10-letna praksa na tem delovnem mestu.

Pismene ponudbe morajo biti vložene do 20. januarja 1962.

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob smrti mojega nepozabnega moža

Andreja Pernuša

z menoj sočustvovali, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti se iskreno zahvaljujem.

Posebno zahvalo sem dolžna g. dr. Bežku za trud, g. Fortunu za tolažbo in spremstvo pri pogrebu ter članom delovnega kolektiva Kamnosežstvo Kranj.

Zalujoča žena

OBJAVA

za vse lastnike motornih vozil iz občine Škofja Loka

Podaljšanje registracij motornih vozil za leto 1962 bo:

I. Za mesto Škofja Loka z okolico:

1. V ponedeljek, dne 15. januarja 1962, od 7. do 14. ure
 2. V torek, dne 16. januarja 1962, od 7. do 14. ure
 3. V sredo, dne 17. januarja 1962, od 7. do 12. in od 14. do 18. ure
 4. V četrtek, dne 18. januarja 1962, od 7. do 14. ure
- Podaljšanje bo za vse vrste motornih vozil v prostorih ObLO, soba št. 14.

II. Za območje krajevnega urada Poljane in Gorenja vas:

1. V petek, dne 19. januarja 1962, od 8. do 17. ure na sedežu krajevnega urada Gorenja vas, za vse vrste motornih vozil.

III. Za območje krajevnega urada Selca, Železniki in Zali log:

1. V ponedeljek, dne 22. januarja 1962, od 8. do 17. ure
2. V torek, dne 23. januarja 1962, od 8. do 13. ure

Podaljšanje bo na sedežu krajevnega urada Železniki za vse vrste motornih vozil.

Za opravičene zamudnike bo podaljšanje registracije na sedežu občinskega ljudskega odbora, do vključno 27. januarja 1962, v rednem delovnem času.

Tiskovine za podaljšanje so na zalogi pri vseh krajevnih uradih in na sedežu ObLO in jih je treba pravočasno nabaviti ter izpolniti s pisalnim strojem.

Za vse potrebne informacije se obračajte na šefe krajevnih uradov in referenta za promet pri ObLO.

Natančnejši postopek za podaljšanje registracije je objavljen v okrožnici, ki je bila dostavljena vsem gospodarskim organizacijam in krajevnim uradom za oglasne deske.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
SKOFJA LOKA

TRGOVSKO PODJETJE AGRARIA KRANJ ODKU-PUJE V SVOJEM SKLADIŠČU, GORNJESAVSKA ŠT. 5 VSE KOLIČINE JABOLK, SVEŽEGA ZE-LJA, JEDILNE PESE IN OSTALIH KMETIJSKIH PRIDELKOV PO NAJVIŠJIH DNEVNIH CENAH

Obvestilo zavarovancem DOZ

Z reorganizacijo Državnega zavarovalnega zavoda (DOZ) s 1. januarjem 1962 poslujeata na teritoriju okrajnega ljudskega odbora Kranj dve zavarovalnici, in sicer zavarovalnica Jesenice s sedežem na Jesenicah, in to za območje občine Jesenice ter zavarovalnica Kranj z začasnim sedežem v Radovljici za občine Radovljica, Kranj, Skofja Loka in Trzin.

Številka tekočega računa za zavarovalnico Jesenice je NB Jesenice 607-13-5-409, za zavarovalnico Kranj NB Radovljica 607-14-5-112, poštni predal za to zavarovalnico je na pošti v Radovljici št. 75.

Ker bosta zavarovalnici poslovali po teritorialnem principu, prosim zavarovance, da gornje upoštevajo.

SOLE NAJ FINANSIRA TISTI, KI POTREBUJE KADRE

Večkrat slišimo govorice, da naše šolstvo zaostaja za razvojem gospodarstva. To vsekakor drži in nam tako narekuje nove ukrepe in napore za napredek šolstva, da bo to zmogočno usposablja sposobne delavce in upravitelje. Za potrebno prilagajanje šol resničnim potrebam našega družbenega razvoja so seveda potrebne tudi solidne materialne osnove. Te osnove zagotavlja nov način finansiranja šolstva. Z novim zakonom o šolstvu je končno določena in zagotovljena popolna samostoj-

nost vseh šol in drugih vzgojno-izobraževalnih ustanov, obenem pa zakon tudi predvideva, da za šole skrbijo tisti činitelji, ki so jim kadri potrebni.

V preteklem letu so bili pri vseh občinskih ljudskih odborih ustanovljeni skladi za šolstvo. Ker pa so občinski ljudski odbori v preteklem obdobju doživeli reorganizacijo uprave, v predračunih za šolstvo niso bile predvidene vse obveznosti, ki so jih občinski odbori v lanskem letu sprejeli. V posameznih skladih so se zato po-

javili primanjkljaji. Če bodo v letošnjem letu v skladih za šolstvo tolikšna sredstva kot v preteklem letu, razen tega pa bodo izbrani tudi vsi drugi možni viri dotoka sredstev, ni bojazni, da skladi ne bi mogli kriti vseh potreb šolstva na svojih območjih.

Vsi občinski skladi za šolstvo v kranjskem okraju financirajo sedaj 148 vzgojno-izobraževalnih ustanov: osnovnih šol, gimnazij, strokovnih šol, posebnih šol, glasbenih šol, vzgojno-varstvenih ustanov, domov, oddelkov za odrasle

in delavskih univerz. Samo na 12 strokovnih šolah v okraju se šola skupno 2759 učencev; iz našega okraja je v teh šolah 1936 učencev ali 70 odstotkov, iz drugih okrajev pa 823. Se nujneje zahteve po reševanju skupnega finansiranja pa kažejo podatki posameznih občinskih ljudskih odborov. V občini Kranj se šola na 8 strokovnih šolah 2351 učencev. Le 923 ali 39 odstotkov jih je iz kranjske občine, iz ostalih gorenjskih občin 671 ali 29 odstotkov, iz drugih okrajev pa kar 757 ali 32 odstotkov učencev. Isti problemi se pojavljajo tudi v drugih občinah kranjskega okraja, vendar je ureditev finansiranja šol v kranjski občini najbolj nujna, ker je ta prevzela šole, ki so bile ustanovljene v okrajnem merilu in so bile tudi v pristojnosti okraja.

Svet za prosveto in kulturo pri OLO Kranj je pred kratkim razpravljal o finansiranju šol v okraju in izdelal več predlogov in priporočil za reševanje pomanjklivosti in težav, na katere so občinski ljudski odbori naleteli pri uvajanju zakona o finansiranju šolstva. Tako je svet med drugim izdelal tudi priporočila o tem, kdo naj bi prispeval sredstva za vzdrževanje šol. Ker osnovne šole izobražujejo skoraj izključno mladino iz območja ene občine, se bodo te šole financirale iz družbenih skladov za šolstvo občine, v kateri je šola. Prav tako bodo financirane tudi gimnazije, le da bodo občine, iz katerih obiskuje večje število dijakov gimnazijo v drugi občini, prispevale številu avojih dijakov ustrezne dotacije v sklad tiste občine, v kateri je sedež občine. Na isti način bosta financirani tudi Ekonomska in Administrativna šola. Za poklicno šolo za blagovni promet, Gostinjsko šolo in Kmetijsko šolo v Poljčah bodo po 50 odstotkov potrebnih sredstev prispevale ustrezne zbornice, preostali del pa občinski ljudski odbori v okraju. 60 odstotkov sredstev za Mlekarsko šolo naj bi prispevala slovenska mlekarstva podjetja, 40 odstotkov pa ustanovitelji.

Na podoben način bo urejeno tudi finansiranje preostalih šol in izobraževalnih ustanov. — M. S.

Evgen Sajovic: Krajina (olje)

Z razstave v Mestnem muzeju v Kranju Plastika in krajina

Včeraj je bila v Mestnem muzeju v Kranju odprta razstava, s katero sta se kranjskemu občinstvu predstavila akademski kipar Anton Sigulin in akademski slikar Evgen Sajovic iz Ljubljane. Z bežno srečanje z razstavo je pogojeno z vtisom, da so se razstavljene plastike in krajine strnile v posrečeno sintezo umetnostnih hotenih obeh razstavljavcev.

Razstavljavčevih imen ne bi našli na seznamu likovnikov, ki so že razstavljali v tukajšnjih prostorih. To je njuno prvo srečanje s Kranjem. Dogodek pa zasluži toliko večjo pozornost, ker se oba razstavljavca tokrat prvič predstavljata s samostojnima razstavama.

Ne bo odveč, če oba gosta bežno predstavimo. — Razstavljavca pripadata srednji generaciji naših likovnih umetnikov, oba sta profesorja risanja v Ljubljani, spoznala pa sta se kmalu po osvoboditvi. Vse kaže, da ju veže prijateljstvo, o čemer pričata tudi tokratna skupna razstava. Dela, ki jih razstavljata v Kranju, bosta pozneje razstavila še v Mariboru, Slovenj Gradcu, Kopru in morda tudi v Novem mestu. Pred tokratno razstavo sta se z istimi deli predstavila tudi v Ljubljani, le da je bil tamošnji izbor nekoliko večji.

Kipar ANTON SIGULIN je o svojem delu pripovedoval nekako

takole: »Večina tukaj razstavljenih plastik je delo zadnjih treh let. Zelo rad upodabljam v kamen, pa čeprav napreduje delo zelo počasi. Morda me privlači tudi občutek, da takšno delo ni nikdar dokončano. Rad upodabljam ženske motive. Sicer pa gojim portret, ženske figure, drobno plastiko v bronu itdi.

Segulinove plastike nihajo med staro realistično in moderno formo. Pozornost vzbujajo zlasti plastike (ženske figure) izdelane iz kararskega marmorja.

Slikar EVGEN SAJOVIC pa je povedal, da najde dovolj motivov v krajini. Pred časom so med njegovimi deli prevladovali ljubljanski motivi, zadnja leta pa je našel neizčrpno zakladnico takih motivov tudi na Gorenjskem. Njegova najljubša tehnika je olje.

Značilen za njegova dela je realizem, ob čemer pa ne zanika postimpresionistične tehnike. — Barvna skala je ustaljena, prevladuje pa zelena barva. Prav to pa je ena izmed osnovnih značilnosti Sajovicve umetnosti. V mnogih slikah skuša ustvariti razpoložensko noto.

Razstava, ki bo odprta 14 dni, bo s svojo docela različno motiviko in obdelavo problemov, prav gotovo vzbudila pri Kranjčanih precej zanimanja. — S. S.

Ob otvoritvi pionirske knjižnice v Kranju Knjižnica - center za estetsko vzgojo naših najmlajših

Pred dnevi so odprli v Kranju v prostorih Kluba proizvajalcev PIONIRSKO KNJIZNICO. Kranjski mladini jo je kot kolektivno darilo izročil dedek Mraz. O vsem tem smo že poročali. Zato bi danes želeli spregovoriti predvsem nekaj več o nalogah te nove knjižnice.

Vse do preselitve v druge prostore bo pionirska knjižnica izključno samo za najmlajše. S svojim — sicer skromnim knjižnim fondom — bo skušala zadovoljevati želje najmlajših po branju. Dosedanje izkušnje so namreč pokazale, da so bili predšolski otroci v kranjski ljudski knjižnici najčehši odjemalci knjig.

Samo tako delo pa bi bilo brez dvoma preskopo. Zato si je knjižnica zadala razen te osnovne naloge še dve: v prihodnosti naj bi postala center mladinskega knjižničarstva in pa center za estetsko vzgojo otrok. Kot center za mladinsko knjižničarstvo bi imela pomembne naloge pri urejanju in usmerjanju tovrstnih knjižnic v šolskih zavodih, pri pionirskih oddelkih itd. Svetovala bi in pomagala pri urejanju in pri izpolnitvi zlasti pa pri nabavi politiki takih knjižnic. Danes namreč vse pogostje ugotavljamo, da so šolske knjižnice vse preveč prepuščene same sebi in da je njihova nabavna politika pogosto nesmotna. Kot center za estetsko vzgojo pa bi skušala najmodernejše oblike estetske vzgoje uvajati v šolsko delo. Estetske vzgoje naj bi se knjižnica lotila s skupinskim delom v krožkih po raznih umetnostnih dejavnostih. V teh interesnih skupinah naj bi otrok začel oblikovati in izražati tisto, kar čuti. Za sedaj mislijo na štiri krožke, in sicer na likovni, literarni, lutkovni in filmski. Uspehe, ki bi jih delo v teh skupinah

rodilo, pa bi potem lahko posredovali šolam. Sodiijo, da bo v teh krožkih delovalo okrog 200 otrok.

Mimo vsega tega pa imajo v načrtu tudi številne oddaje, lutkovne predstave, likovne prireditve naših najmlajših, glasbene oddaje, komentirane kino predstave, razgovore z mladinskimi pisatelji itd.

Samo še to. Knjižnica je moder-

no urejena, je pravzaprav ena naj-sodobnejših tovrstnih ustanov pri nas. Poznamo smo se še, zakaj v prvih dneh knjig ne bodo izposojali na dom. Pravijo, da bo treba najmlajše navaditi, kako naj pristopajo h knjižnim policam. Sele kasneje si bodo lahko izposojali knjige tudi domov. — J. K.

40 let dela Edvarda Lipovška

Ob koncu preteklega leta se je poslovil od glasbenega življenja dolgoletni glasbeni pedagog v Škofji Loki Edvard Lipovšek. Ob tem je prav, da na kratko spregovorimo o življenjski poti tega skromnega glasbenega pedagoga, ki je polnih 40 let uspešno izpolnjeval svoje kulturno poslanstvo.

Edvard Lipovšek se je že v rani mladosti zanimal za glasbo. Ko je

Leta 1939 je prišel v Škofjo Loko, kjer se je stalno naselil in se pričel ukvarjati z glasbenim življenjem v Loki. Njegovo pravo glasbeno-pedagoško delo pa se je začelo po osvoboditvi. V prvih letih po vojni je bil (redno je bil zaposlen na gimnaziji) sleherni večer v taktiranem KUD in uspešno vodil vrsto let škofojloško godbo na pihala in orkester. Leta 1953 je prevzel vodstvo Glasbene šole v Škofji Loki. Iz te šole so izšli mnogi nadarjeni glasbeniki, n. pr. pianistka Marija Kocjančičeva, jagoti: Anton Rupar, violončelist Miloš Mlejnik, Jasna Kalanova in številni drugi mladi glasbeniki.

Ločano bo ostalo delo Edvarda Lipovška, ki slavi štiridesetletnico svojega dela in 62-letnico rojstva, v prijetnem spominu. Posebno hvaležni mu bodo starši, saj je z njihovimi otroki nešteto nastopal in prijel najrazličnejše prireditve.

Ob njegovem jubileju so se v prijetnem okolju poslovili od njega njegovi sodelavci, ki so skupno z jubilejnim mnogo pripomogli, da je danes glasbeno življenje v Loki tako bogato.

V. Rozman

imel deset let, ga je oče opisal v glasbeno šolo v Gorici. Potem je prišla vojna in vsa družina se je preselila na Dunaj. Tam je nadaljeval s študijem glasbe. Posvetil se je violini. Po prvi svetovni vojni se je preselil v Slovenijo. Nekaj časa je igral v mariborski Operi pod taktirko znanega skladatelja Viktorja Parme in drugih, skoraj vsa kasnejša leta med obema vojnama pa je Edvard deloval pri vojaški godbi. Uspešno je vodil vojaško godbo v Zrenjaninu in v Vrhu. Tam je bil tudi predavatelj glasbe.

Hans Werner Richter

63

Krilo je imela še vedno spodvihano. Obsedela je tako in gledala od spodaj navzgor. Pogledal je gola stegna nad nogavicami. Spet se je nasmehnila. Počutil je na tla in ji položil glavo med kolena. Njene roke so drsele po njenih nogavicah.

Odrinila ga je. Z nogo je prevrnil vedro. Voda se je razlila po podu.

»You are a german prisoner,« je dejala. Vzel je krtačo in vstal. Ničesar ni dejal. Le pogledal jo je.

Popravila si je krilo. Potem je vstala. Vrata so se odprla. Guehler je vzel krtačo in pričel ribati pod posteljo. Pri vratih je stal zdravnik. Molče je pogledal v sobo. Guehler je čutil na hrbtu zdravnikov pogled.

»What is the matter?« je dejal zdravnik. »Nothing,« je dejala sestra. Odkimala je z glavo.

»Keep this door open. There is nobody but you and this German.«

Zdravnik je pustil vrata odprta in odšel po hodniku.

Obrnila se je. Videl je njeni majhni, drobni očesi.

»I hate you,« je počasi dejala. Ni ji odgovoril.

»Strahotno grda je,« je pomislil.

Toda za njenimi očmi je spet videl drugo žensko, kako hodi po porušnem mostu.

SHšal je Schmidta, ki se je smejal na hodniku.

»Ti preklesti požeruh gonokokov!« je dejal.

Nekdo se je zasmel. Guehler se je nagnil nad vedro in ožel cunjio. Šla je mimo njega. Pogledal je njene noge. Čutil je vonj njenega telesa, ki je za trenutek prevladal vonj po karbolu iz bluze, ki je bila skrojena, kakor uniforma s poročniškimi značkami.

Vstal je. Pri vratih se je obrnila in ga pogledala. Dejal je:

»Excuse me.«

Rahlo je povesila kotičke ustnic in se nasmehnila. Rdečilo na njenih ustnicah je bilo razmazano. Ponekod skoraj do nosu. Guehler je pokazal s prstom na svojo zgornjo ustnico.

»Oh!« je dejala.

Iz žepa je vzel zrcalo in se pogledala vanj.

»Oh, excuse me,« je dejala.

Vzela je robček in si obrisala ustnice. Potem se je spet naličila.

Guehler je namočil cunjio v vodo in jo tako nežno pljusnil po tleh.

Voda ji je okropila nogavice. Po njih so se prikazali majhni, temni madeži.

Umaknila je noge. Potem je odšla. Stihl je koračil na hodniku.

»Tale mala bi bila kar primerna,« je dejal na hodniku. Schmidti.

Guehler je sedel na posteljo. Zrak se mu je zadel neznosno vroč.

»Spet je preveč zakurjeno,« je pomislil.

»Celo večnost se obotavljaš. Mar še nisi gotov?« se je oglasil Schmidt od vrat.

»Sem,« je dejal Guehler. »Ze grem.«

Vzel je vedro in odšel s Schmidtom po hodniku. Med kosilom jo je spet videl z zdravnik pri mizi.

Niti pogledala ga ni. Kadarkoli se je ozrl k njej, je ravnodušno pogledala mimo njega, kot da ga sploh ni.

»Stara krava,« je dejal Schmidti.

Zgodaj popoldne so se vračali v taborišče. Na

avomobil sta stopila tudi dva ujetnika, ki sta bila stalno zaposlena v bolniškem laboratoriju.

»No, vidva stuparja,« je dejal Schmidti, »sta spet kakoro pohrustala?«

Ostali so se smejali.

»Tema dvema je dobro. Vsak dan sta blizu žensk,« je dejal Beijerke.

»V vrsto moramo,« je dejal Konz, ko so prišli v barako.

»Kaj je spet?«

»Deveti november, führerjeva proslava.«

»Vsak dan so bolj zmešani,« je dejal Schmidti.

»V uniformi. Uniforma je predpisana.«

»Saj je nimam.«

»Jaz tudi ne,« je dejal Guehler.

»No, potem pa vsaj s čepico,« je dejal Buschmann, ki je na krivih nogah prikoracal v barako.

Poiskali so čepice in odšli na taboriščno cesto.

»Govori so prepovedani, Američani jih ne dovolijo,« je dejal Konz.

»Pozor!« so vpili naredniki.

S togimi kolmi so stali pod sivim novembrskim nebom.

»V tem trenutku smo v mislih pri našem vrhovnem poveljniku!« je zarjovel bataljonski vodja.

Toda nobeden ni bil v mislih pri njem. Stojte so boljšeali v strehe sosednih barak.

»Dovolj!« je dejal bataljonski vodja narednikom. Naredniki so razpustili čete.

Zvečer je prišel v barako Boehmer.

»Danes je »Egmont«, pojdeš z nam?«

»Da,« je dejal Guehler.

V prvih gledaliških vrstah so opazili Gerlichu.

»Se dva sedeža sta prazna,« je dejal.

Poleg njega je sedel taboriščni govrnik. Obrnil se je k njima. Bil je majhen, siv človek z debelimi naočniki.

»Mar nismo imenitno pripravili?« je dejal.

»Kaj?«

»To današnje zadevo z devetim novembrom. Američani jo niso hoteli dovoliti, toda pa žepovski

konvenciji lahko vedno počastimo svojega vrhovnega poveljnika.«

Guehler ni odgovoril. Gledal je na oder.

»Glej tistega, kako igra parmsko vojvodinjo!« je dejal Gerlich.

»Se več krede bi moral požreti,« je dejal Guehler.

»Imeniten je. Kako tenak glasek ima!«

Vojvodinja je bila togo zravnana. Izpod ličila je silila temna brada.

»Vse ostale so ženske, razen vojvodinje,« je dejal taboriščni govrnik.

»Sicer ne bi bilo dovolj moških. »Egmonta« ne moreš igrati samo z Egmontom.«

Gerlich se je sklonil h Guehlerju.

»Se ti ne zdi, da bi bilo bolje, če bi v vseh ženskih vlogah nastopali moški?«

»Zdi se mu nenaravno in neokusno,« je pomislil Guehler.

V vlogi Egmonta so spoznali dramaturga, ki je vodil kulturno dejavnost v taborišču.

»Ko bi bilo vse v taborišču tako dobro, kakor je kulturna dejavnost, bi bilo kar znosno,« je dejal Guehler.

»Kam meriš?«

»Sam veš, na vaše politične izpade.«

»Nemški vojski smo,« je dejal Gerlich, »in paziti moramo na red in mir.«

Guehler ni več spregovoril. Odšel je z Boehmerjem.

»Kaj meniš o Gerlichu?«

»Nacist je, pravi nacist. Idealist.«

»Torej prepričan?«

»Da,« je dejal Boehmer.

Odšla sta v kantino. Mimo sta prišla dva ujetnika.

»No,« je dejal prvi, »to je bila opera.«

»Ko so se oglašile violine, sem zaspal,« je dejal drugi.

Za dolgo mizo v kantini sta našla Beijerkeja in Schmidta. Pred njima so stale prazne pивske steklenice.

Obisk v vasi ob meji

CANKARJEVCI

Topništvo pa je usmerjalo svoj ogenj zdaj na to, zdaj na drugo pobočje dražgoškega ozemlja, kakor se jim je pač zdelo najprimernejše. Prvi dan so tolkli le štirje topovi kalibra 40 mm, a tudi to ni bilo malo. Ker so imeli dober pregled in so bili njihovi položaji razmerna blizu, so užgali takoj in na vse, kar se je le malo premaknilo.

Granate so udarjale tako močno, da so povzročale pravi potres. V intendanturi so škatle kar poskakovale, na oknih je se drobilo steklo, hiše so bile zavite v prah!

Med tem peklenskim ognjem je bilo težko boriti se tudi hraniti. Vsak premik je pomenil veliko tveganje. A kljub temu so tovariši raznašali hrano na položaje, kajti borci so začeli slabeti. Zlasti nevarni so bili težki mitraljezi, ki so jih Nemci že ta dan postavili po Novakovem hribu, na Površnici in na tako imenovanem Slemenu. To so vzpetine, s katerih so streljali v Dražgoše in na tamkajšnje položaje skoraj vodoravno. Razen tega partizani niso imeli belih zaščitnih oblek, da bi se skrivali pred nevarnimi nemškimi mitraljezi. Glede tega so bili napadalci veliko na boljšem.

Zahodno od Peči, blizu cerkve, se je prvi dan spopadla v glavnem le skupina ob poti, ki je odbila Nemce tudi s te, najzahodnejše strani, ko so hoteli prodreti med hiše. Vodnik Rudi Robnik se je s smučmi spustil na ogroženi kraj in z brzostrelko pomagal desetini, ki se je spopadla z napadalci. Zvečer je nemški oficir v Rudnem pripovedoval, da se partizani vozijo na smučeh kot samo vrage in da so strelci, kakršnih še ni srečal.

Tisti dan so dobili borci pri Cerklji hrano okrog enajstih in to je bilo potem za ves dan. Nemci so kar preveč našigali v to smer. Hrano jim je prinesel neki domačin, ki je za to uporabil kar koš.

Vse nemške granate pa niso eksplodirale, čeravno jih je ta dan padlo zelo veliko. Posebno na Peči! Tedaj so začeli govoriti, da je veliko granat sabotiranih ali pa so temperane tako, da bodo eksplodirale šele pozneje! Nemci so tedaj imeli nekaj tovarn za municijo tudi v drugih okupiranih deželah — na Češkem, v Belgiji ali v Holandiji. Morda so bile po sredi tega res roke tamkajšnjih rodoljubov — antifašistov, ki so se oprijeli take oblike boja? Marsikatero življenje je bilo tu prihranjeno in prav zanimivo bi bilo vedeti, od kod so prišle te granate. Morda so bile res sad sabotaže?

Ker so strojnice v začetku zmrzovala, jih je orožar Vraničar z mitraljezi ogreval nad plamenčkom v hiši, kjer si je uredil majhno delavnico. To je bilo važno opravilo, kajti na položajih je bilo nad dvajset partizanskih strojnic, ki so pomenile hrbtenico obrambe! Tedaj so bile v rokah mitraljezcev Ivana Zajca, Maksa Krmelja, Henrika Bička, Janeza Tomlja-Templanovega, Franca Jerale, Maksa Ržena, Vinka Žaklja, Miha Fistra, Pavla Ingliča, Franca Potočnika, Franca Dacarja, Tončka Benedičiča, Danka Padovana, Lojzeta Goloba, Draga Jakopiča, Buštinovega Milana, Jerneja Slaparja, Karla Mlakarja, Pavla Platiše, Toneta Dežmana, Justina Dolinarja, Janeza Zvana in še nekaterih drugih, kajti mitraljezi so se tudi menjavali. Med naštetimi danes žive samo še zadnji trije...

In ko je ta vroči januarski dan začel minevati, so se številni napadalci brez doseženih namenov morali umakniti pod vznožje strmin, od koder so zjutraj začeli napadati.

Branilci Dražgoš bi radi še za dne zdrknili po strmini, da bi pobrali nemško orožje ali opremo padlih Nemcev. Toda podnevi je bilo to toliko kot pasti, zato se niso spuščali s položajev.

Na Bičkovih položajih je obležalo precej napadalcev, čeravno so jih »kameradi« večinoma odvlekli stran. Nekaj pa jih je kar utonilo v snegu, da so njihove ostanke našli šele na spomlad, ko je sneg skopnel. Jože Kovačič se tega večera še živo spominja:

DOKUMENTI

DOKUMENTI

DOKUMENTI

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dobrega moža, očeta, starega očeta, tasta

JANEZA NAHTIGALA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo duhovščini, kolektivni in sosedom, ki so nam ob težki uri stali ob strani.

Kranj, 3. januarja 1962

Zalujoči sorodniki

ZAHVALA

Ob izgubi naše ljube hčerke

SONJE

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeno zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Plutu za njegovo skrb. Posebno smo pa še hvaležni sosedom, zlasti Ozebkovi in Šušteršičevi, ki so nam stali na strani in nam pomagali. Iskrena hvala tudi vsem za tolažilne besede in za podarjeno cvetje.

Hvaležni družini Kopač in Konc

Kako daleč je do Rateč, očka? — sem ondan v Podkorenu povprašal starejšega moža. »Ja, daleč ni!« mi je dejal, »točno pa bi vam zdajle ne mogel povedati. Stopite k Razingerju — tistale hiša na vrhu klančka, vidite — tam hranijo menda neki star dokument o oddaljenosti do Rateč in do Kranjske gore!«

Kakšen dokument neki, sem si mislil. No, stopim tja in pogledam, sem dejal skoraj na glas, ko sem se od starega Kórenca že poslovil.

»Ja, ja, več kot sto let je že sta-

nih krajev tega okraja potrjuje, da je kraj Podkoren od kraja Kranjska gora oddaljen 3255 navadnih moških korakov ali 1302 klafter ali eno četrtino in 302/4000 milj; kraj Podkoren pa je od kraja Rateče oddaljen 4355 navadnih moških korakov ali 1742 klafter ali eno četrtino in 3742/4000 milj. — Krajevna oblast Bela peč, 13. septembra 1834.«

Nisem šel peš, da bi preveril podatke o oddaljenosti do Rateč. Sedel sem na vlak in v manj kot petih minutah sem bil v zadnji vasi v Jugoslaviji. Je pa ta do-

Ratečami in Belo počjo gre namreč z vrha Mangarta čez Mangartska jezera. Pod Italijo je 2373 ha zemlje rateških posestnikov, od tega 53 ha orne zemlje, 817 ha pašnikov in travnikov ter 1035 ha gozdov. Razen štirih kmetov so vsi dvolastniki. Odnosi z Italijo pa so urejeni. Ratečani lahko vsak dan hodijo obdelovati zemljo in past živino na italijansko stran. Če bi Italija razlástila rateško zemljo, bi deset rateških posestnikov izgubilo vso svojo zemljo, 14 posestnikov bi jo izgubilo tri četrtine, 12 posestnikov dve tretjini

Turistično društvo v Ratečah je poznano daleč naokrog kot zelo delavno. Gostuje v gostilni Mojmir, zadnji rateški hiši, od katere je do meje le še bori 700 m. Predsednik društva je že več let JOŽE DOLINAR, ki bo letos dopolnil že 83 let, pa še vedno pridno dela — ne le kot turistični delavec, ampak tudi kot pisatelj. Ni sicer Ratečan — roditelj se je leta 1879 na Pšenični polici pri Cerkljah — toda od leta 1936 stalno živi tu, občasno pa že od začetka tega stoletja. Rateče in rateško življenje pozna bolje kot malokdo drugi. V Planinskem vestniku je leta 1954 objavil daljši spis z naslovom »Rateče, rateško pastirjenje in še kaj«, v zborniku »Pod Triglavom«, ki ga je leta 1954 izdalo Planinsko društvo Jesenice, pa spis »Iz rateške kronike«. Piše tudi pesmi. Kot informatorja in planinskega delavca ga omenja tudi Evgen Lovšin v knjigi »Gorski vodniki v Julijskih Alpah« (Planinska založba Slovenije, Ljubljana, 1961).

Marsikaj zanimivega mi je povedal JOŽE DOLINAR iz starejšega in novejšega življenja Ratečanov. Dal mi je na vpogled tudi rokopis dr. VALTERJA BOHINCA iz leta 1930. Zdaj že umrli posestnik in mlazar iz Rateč JANEZ JUVAN (rojen leta 1873) je tega leta namreč dr. Bohincu pripovedoval mnoge zanimivosti iz preteklosti Rateč in Ratečanov, ki bi nedvomno utonile v pozabo, če ne bi bile zapisane. Iz teh zapisov zvezmo med drugim, da je bilo v tem stoletju največ snega v Ratečah leta 1909 — 3 m. Po vasi, od hiše do hiše, so ljudje skopali predore, drugače niso mogli drug k drugemu. Ogromno snega je bilo tudi v zimi 1869-70, pa tudi 1. 1876 — 2 m. Povprečno pa ga zapade od 80 cm do 1 m.

Tudi oglje so Ratečani nekdaj kuhali v okoliških gozdovih, pa le nekako do leta 1880. Največ so ga vozili v fužine v Belo peč. Jože Dolinar pravi, da se v Planici zemlji še danes pozna — bolj črna je. Ime gore Kopje, ki je danes na italijanski strani, jugozahodno od tromje Italija-Avstrija-Jugoslavija (italijansko ji pravijo Monte Copa), pride menda od besede »kopa«.

Nekako do leta 1915 pa so se Ratečani kot s postranskim zaslužkom ukvarjali še z lomljenjem ledu. Izvažali so ga cele vlake celo v Videm, Trst in Gorico. »Na jezera« (Mangartska jezera) so ga okrog leta 1896-97 namolili celo skladovnice, jo zavarovali z deskami in ga odvažali še poleti, v maju in juniju. Lomili so ga tudi »V Ledinah« (presihajoče jezerce ob cesti iz Rateč v dolino Planice), kjer so delali vsi vaščani, tudi žene in otroci. Za vagon ledu so dobili 8 do 9 forintov (goldinarjev). Sekali so ga s sekirami in 12 do 16 cm debele plošče dvigali s cepini.

Rateče so bile včasih tipično planšarsko naselje, saj so tu redili tudi po 1000 ovac (od teh 400 mlenčih) in do 300 koz. mleka pa so samo v Planici, kjer je bilo nekdaj glavno pašno področje, namolžili ob vsaki molži do 80 litrov, nekaj manj pa tudi na planici pod Mangartom. Vendar je bilo pastirsko življenje v prejšnjih stoletjih zvezano tudi s prenekaterimi nevarnostmi, od katerih pojav medvedov ni bil tako redek. Spomini na tihte čase so že močno zbledeli. Naj za konec tega zapisa navedemo samo en resničen dogodek, ki nam ga je po pripovedovanjih starih Ratečanov ohranil Jože Dolinar.

Bilo je nekoč v prejšnjem stoletju — točno ne ve nihče. Terjenceva brata Lenc in Gregor, doma iz zadnje, na samotni livadi proti prvemu Mangartskem jezuru stoječe hiše v Beli peči, sta v pozni jeseni tamkaj napravljala drva za kopo. Stanovala sta poleti in pozimi v kožariji (bahti, narejeni iz smrekovega lubja). Nekega jutra sta v novozapadlem snegu zagledala medvedovo sled. Imela sta puško in šla sta za sledjo: Lenc prvi golih rok, za njim pa Gregor s puško. Na kraju, ki se imenuje Skednjič, sta prišla do medveda, ki se je postavil na zadnje šape in se zakadil v Lenco. Trdno sta se objela. Lenc je bil toliko prisenben, da je glavo trdno porinil medvedu pod gobec, da ga ta ni mogel ugrizniti. Lenc je bil pravi hrust in ravnsa sta se precej časa, a medved ga je vedno obračal proti Gregorju, da ta nikakor ni mogel priti do strela. Ko Lenc ni mogel več vzdržati, je zaklical bratu: »Streljaj mene ali medveda, ne morem več vzdržati!« Gregor je pomehl in sprožil. Kroglja je odletela mimo Lencove glave in smrtno zadela medveda. Lenc je bil rešen, toda precej časa je minilo, preden je bil spet »stari hrust«.

A. Triler

Rateče niso znane samo po Planici in mamutski smučarski skakalnici v njej. Tudi Sava Dolinka izvira tam — Nadlža ji pravijo, ki pa ponikne in pride na dan v jezercu Zelenici pri Podkorenu, ki ga prikazuje slika. Ta lep kraj z okolico namerava TD Rateče urediti v nekakšen narodni park, ki bo nedvomno precejšnjega turističnega pomena (Foto: F. Perdan)

ra tista listina. Razdalje so takrat merili v korakih, klaftah in miljah. Čakajte, takoj jo poiščem!« mi je rekla Roza Razinger, ko sem ji razložil, zakaj sem prišel.

Prinesla mi je dve poli orumenelega papirja, popisanega s črnilom v gotici. Nekakšno potrdilo iz leta 1834, ko so Kórenci imeli baje neke spore s poštarjem, pa je bilo treba uradno potrditi razdaljo Podkorena do Kranjske gore in do Rateč. Potrdilo je izdala tedanja krajevna oblast Bela peč (zadnja slovenska vas, nekdaj skoraj na meji med Koroško in Kranjsko, danes že na italijanski strani). Takole se glasi v slovenskem prevodu:

»Na podlagi prošnje občine Podkoren se iz uradno okrajnooblastvenih izkazov o razdalji posamez-

kument brez dvoma zanimiv, saj nam prikaže delček življenja pred dobrimi 127 leti.

Rateče so res zadnja vas v Jugoslaviji — manj kot kilometer je od tam do italijansko-jugoslovanske meje — ne pa zadnja slovenska vas. To je Bela peč, tudi Fužine imenovana, kjer so nekdaj topili železovo rudo. Takoj za to vasio je nekdaj potekala meja med Kranjsko in Koroško. Meja, določena po rapalski pogodbi iz leta 1920, se je po drugi svetovni vojni (pariška pogodba iz leta 1946) le malenkostno spremenila. Jalovec je zdaj v celoti na jugoslovanski strani, čez vrh Mangarta pa poteka meja in lepa Mangartska jezera s planino »Za jezéri« so skoraj docela obdržali Italijani. Katastrska meja med

in 19 posestnikov polovico, razen tega pa bi bilo prizadetih še 38 kmetov z eno tretjino ali manj posesti. Na jugoslovanski strani je rateške zemlje okrog 2500 ha, torej nekaj več kot na italijanski, vendar je na naši strani nerodovitne okrog 1400 ha, na italijanski pa le okrog 700 ha.

Po letošnjem štetju prebivalstva ima vas Rateče 699 ljudi, medtem ko jih je imela še v začetku tega stoletja — v bivši avstroogrski monarhiji — precej več: 800 do 900. Glavna gospodarska panoga je živinoreja, danes govedoreja, nekdaj pa ovčarstvo; vendar postaja danes zelo pomemben tudi že turizem, veliko Ratečanov pa dela v jese-niški Železarni.

Po treh tekmah novoletne skakalne turneje

Jemc od naših najboljši

DANES ZAKLJUČNA PRIREDITEV V BISCHOFSHOFENU

Letošnja novoletna skakalna turneja po Avstriji in Zahodni Nemčiji, kjer nastopa tudi 7 naših najboljših skakalcev, je nedvomno rekordna tako po kvaliteti kakor tudi po številu nastopajočih. — Zbrani so domala vsi najboljši skakalci (iz 12 držav).

Po dosedanjih treh nastopih v

Obersdorfu, Innsbrucku in Garmischu so se naši izbranci kar dobro uveljavili. Če bi njihov nastop lahko ocenili, bi zapisali takole: Jemc je odličan, ostali pa vsi dobri. Drugo mesto med svetovno elito v Obersdorfu za Jemca je nedvomno več kot odlično. Pa tudi 15. mesto v Garmischu je med

70 najboljšimi skakalci velik uspeh. Ostali naši tekmovalci so se v povprečju na vseh treh tekmovaljih plasirali v »zlatu« sredino, kar je tudi zelo lepo. Vsem pa se še pozna, da so letos premalo skakali na velikih skakalnicah, saj so pred odhodom na turnejo v Planici vadili na 80-metrski skakalnici le komaj teden dni. — Prav tako pa se jim tudi pozna, da letos še niso imeli konkurenčnih nastopov. Nedvomno je nastop na tekmi, zlasti pa še v takšni konkurenci, kot je letos na tej turneji, vse nekaj drugega kot pa navaden trening.

Danes bo zadnja tekma te novoletne turneje v Bischofshofenu. — J. Javornik

Republiška namiznoteniška liga

TRIGLAV zanesljivo prvi

Triglav: Ljubljana 9:1,

Triglav: Jesenice 9:1

Ceprav sta do konca tekmovalja v republiški namiznoteniški ligi še dve koli, je Triglav iz Kranja že zanesljivo prvi, saj s takšno ekipo, kot jo ima, ne more izgubiti niti enega srečanja v republiški konkurenci.

V dneh pred novoletnimi prazniki je ekipa kranjskega Triglava visoko premagala najprej Jesenice z 9:1, nekaj dni kasneje pa v Kranju še Ljubljano z istim rezultatom. V srečanju z Ljubljancani (prvi dvoboj jeseni v Ljubljani se je končal 8:8) pa so bili doseženi naslednji rezultati: Frelih: Zajc 2:1, Tomec: Kern 2:0, Teran: Tomažič 2:0, Teran — Tomec: Kern — Zajc 2:0, Čadež: Kožler 2:0, Plut: Horvat 2:1, Čadež — Plut: Horvat — Kožler 2:1, Frelih: Kern 1:2 (edina zmaga za Ljubljano), Teran: Zajc 2:0, Tomec: Tomažič 2:0. — J. J.

Meddruštvene tekme v PLANICI

SMUCARJI TEKALI SO SE ZA LETOŠNJO SEZONO DOKAJ DOBRO PRIPRAVILI

Zadnji dan minulega leta so se v Ratečah zbrali naši najboljši smučarji tekači in v zadnji preizkušnji pred Bohinjem, ki jih čaka jutri, dosegli dokaj dobre rezultate. Zlasti nekateri so pokazali, da so prav resno trenirali in se za bogato sezono skrbno pripravili. In če še upoštevamo, da se je na tej tekmi zbralo 69 tekmovalcev iz 11 društev, vidimo, da se je ta smučarska disciplina v zadnjem času le precej razširila. Se posebno priznanje pa gre po tej preizkušnji Gašperju Kordežu in Romanu Seljaku, Rekarjevi in starejšim mladincem, saj so vsi pokazali zelo dobro kondicijo in dosegli lepe uspehe kljub zelo težki progi in dežju, ki je delal precej neprijetnosti tudi prireditelju SD Rateče-Planica.

Rezultati — člani (10 km — 22 tekmovalcev): Kordež 42:55, Seljak (oba Triglav, Kranj) 43:19, Lakota 43:47, Hlebanja (oba Mojsstrana) 44:35, Petercel (Enotnost) 45:29 itd. — Jaka Reš, ki je bil šesti, je prismočal z zlomljeno smučko, medtem ko bi lahko od Bohinjca Gregorčiča in Jeseničana Kobentarja pričakovali kaj več: članice (5 km — 4): Rekar (Mojsstrana) 26:20, Belaj (Celje) 29:41, Pečnik (Enotnost) 34:43 itd. Starejši mladinci (10 km — 18): Lavtžar (Mojsstrana) 45:29, Kobiličar (Gorje) 45:59, Praprotnik (Triglav) 46:01, Kalan (Gorje) 47:22 itd.; mlajši mladinci (5 km — 19): Mandeljc 25:45, Peterman (oba Gorje) 26:12, Kajžar (Rateče) 26:31, Majcen (Ihan) 26:51 itd.; mladinke (5 km — 8): I. Tolar (Triglav) 29:06, Pšenica (Mojsstrana) 29:24, M. Tolar (Triglav) 31:39 itd. — K. V.

NESREČE

VLAK JE IZTIRIL

V sredo, 3. januarja, nekaj minut pred polnočjo je prišlo na železniški progi Ljubljana-Jesenice pri Potokih do železniške nesreče. Diesel lokomotiva brzovlaka, ki je peljal proti Jesenicam, je zdrobila tračnico v spo-

ju. Lokomotiva sicer ni iztirila, pač pa je zaradi prekinjene proge iztirilo več vagonov. Pri nesreči potniki niso bili poškodovani, medtem ko je materialna škoda precejšnja. Škoda je še posebno občutna zato, ker je bil promet na progi ustavljen za 8 ur. Delovna ekipa, ki se je takoj odpravila na kraj nesreče, je morala zamenjati 120 metrov uničene železniške proge.